

DA' BŁOE'EL DIOS ŻWA

Da' błoe'el Dios Żwa kan nak che Jesús

¹ Da' ni naken to da' błoe'e law Jesús, Benne' Criston', da' benn Dios Le' latje włoe'ele' benne' wen žin chie' ka' kan zej nak da' ka' žon byenen la' gáktegaken. Jesusen' bsele'e to wbás che ya'abá chie', wbasen' bzejni'ile' neda', Żwa, benne' wen žin che Benne' Criston'. Wbás che ya'abán' błoe'ele' neda' kan zej nak da' ki. ² Neda', Żwa, zzoja' da' ni da' naken dot da' li kan nak yógo'te da' ble'ela', na' zzoa lia' che xtiža' Dios, na' che da' naken dot da' li da' błoe'el Jesús, Benne' Criston', neda'.

³ Ba nez zen gaken che no benne' gole' da' ni, na' ba nez zen gaken chegak benne' ka' wzé nággake' che no benne' gole' xtiža' Dios ni, na' góngake' kan zнна da' ni, dan' za' gaken.

Da' že' Jesús gaže kwe' benách chie' ka'

⁴ Neda', Żwa, zzoja' da' že' Jesusen' gaže kwe' benách chie' ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia. Dios, Bennen' zoakze', na' wzóateze', na' za' yide', znnabla'-ne' gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le. Žónlengak gaže be' che ya'abá Le' tzen, be' ka' zej nnitan' lawe' Le' gan ži'e, zнна bi'e. ⁵ Lezka' žonlen Jesús, Benne' Criston', Le' tzen. Jesusen' nake' Bennen' žone' kan zinne', na' zzoa lie' che Dios. Zga'ale' Le' bebane' to chi'ize lo yela' got, na' zнна bi'e benne' ka' zнна biá'gake' ya'abá. Le' nži'ile' žo'o, na' beké'e doła' da' wbága'žo, na' beyón chawe'e žo'o len xchene' da' blalje' le'e yag

kroze, katen' gote' lo wlazžo žo'o. ⁶ Jesusen' bene' ga z_nna bia'žo, na' ga nakžo b_xoz ka', nich wká'n zenžo Dios, Xa Jesusen'. ¡Ga'n zen Dios, na' gápteze' yela' wnná bia'! Ka'kze gaken.

⁷ Le wia nga. Za' Benne' Criston' lo bejw ya'abá.

L'é'egekle yógo'te benne' ka' Le',
 na' lezka' benne' ka' bétgake' Le'.

Kweže nyáche'gak yógo'te benách yežlyó nga,
 benne' ka' lé'egekle' Le'.

¡Ka' gakten! Ka'kze gaken.

⁸ Ki wnnakze Jesusen': "Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' lezka' Bennen' zeje' zante kan nak da' zzo law, na' da' ze lawten." Ki wnná Xanžon', Bennen' napkze' dot yela' wak. ¡Zoakze' Le', na' wzóateze', na' za' yide'!

Zla' law yela' zen che Jesús

⁹ Neda', Zwa, naka' lježle, na' zzáka'lena' le'e tzen, na' tzen len le'e žebélenla' yela' wnná bia' che Dios, na' napa' yela' zen laže' da' žonn Jesús, Benne' Criston', chežo. Nyejwa' to yežlyó gachje láwe'le nido' nga, dan' nzin' Patmos. Nyejwa' dan' bzoa lia' che xtiža' Dios, na' che Jesús, Benne' Criston'.

¹⁰ Lo ža zen che Xanžon', wzóa Dios Be' La'y toze len neda', na' benla' chi'i to benne' znnie' zižje xkóže'la' neda'. Benle chi'e kan zbeže loz bia yixe'.

¹¹ Bennen' gože' neda': "Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' Bennen' zeje' zante kan nak da' zzo law, na' da' ze lawten. Bzoj le'e yiche da' zle'elo', na' bselan' chegak gaže kwe' benách chia' ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia, benne' ka' nníta'gake':

lo yež Éfeso, na' lo yež Esmirna,

na' lo yež Pérgamo, na' lo yež Tiatira,
 na' lo yež Sardis, na' lo yež Filadelfia,
 na' lo yež Laodisea.”

¹² Beyechja' nich le'ela' bennen' zchájljlene' neda'. Katen' beyechja', ble'ela' gaže da' ka' zej nwan' yi', da' ka' zej naken ya oro. ¹³ Ládjwgak da' ka' zej nwan' yi' ble'ela' to Benne' znn'e kan znná' to benne' byo. Nakwe' to laže' tonn da' zžinen xni'e, na' nzie' to bayw lcho'e da' naken ya oro. ¹⁴ Zíla'do'ze nak yicha' yichje' kan nak zila' o kan znná' bege', na' žákti'te yej lawe' ka' yi'. ¹⁵ Žákti'te ni'e ka' ya bronse ba'a, da' nłale'en lo yi' ka' bo' yalje. Zižje benle chi'e kan ženle to yegw zen. ¹⁶ Lo ne'e li ža nwe'e gaže belj baní', na' lo žoe'e zžoj diža' da' naken ka' to ya ntoche' da' ntochen' žop la'ate. Žákti'te lawe' ka' wbíž katen' znná'le'en.

¹⁷ Kate' ble'ela' Le', wbixa' xni'e ka' to benne' gat. Naž Le' bxoá ne'e neda' len ne'e li ža, na' gože' neda': “Bi žebo'. Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' Bennen' zeje' zante. ¹⁸ Naka' Bennen' zoakze' nbane'. Gota', na' na'a zóateza' nbana'. Nzi' lo na'a nna bi'a yela' got, na' lezka' latje chegak benne' gat ka'. ¹⁹ Bzój le'e yiche dan' ba ble'elo', na' da' žak na'a, na' lezka' da' žala' gak te na'a. ²⁰ Da' ni naken da' ngache' kan nak chegak gaže belj baní' ka', da' ka' ble'elo' noa'a lo na'a li ža, na' kan zej nak da' gaže da' zej nwan' yi' da' zej naken ya oro. Gaže belj baní' ka' zej nakba' da' žsaka' leben gaže wbás chegak gaže kwe' benách chia' ka', na' da' gaže da' zej nwan' yi' zej naken da' žsaka' leben gaže kwe' benách chia' ka'.”

2

Diža' da' bseła' Jesús lo yež Ēfeso

¹ Lezka' wnná Bennen': "Bzój le'e yiche diža' ni da' seło'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Ēfeso. Ki wzojo': Zchalj Bennen' noe'e gaže belj baní' ka' lo ne'e li ža, na' zde' gachje láwe'le da' gaže da' zej nwan' yi', da' ka' zej naken ya oro. ² Ki zne': Neda' nnezla' da' žonle, na' kan žónle'ele xchina'. Nnezla' zbezle zen laže', na' bi gak gagle zen laže' len benne' ka' žóngake' da' bi naken chawe'. Nnezla' ba wzí' bia'le benne' ka', benne' znnágake' zej nake' wbás chia' ka', san bi zej nake', na' na'a nnézlele žon láže'gake'. ³ Zbezle zen laže', na' ba wzáka'le dan' nakle toze len neda', san bi bsan láže'le neda'. ⁴ Na'a, zoa to da' žesbaga'a le'e zia. Biž nží'ilele neda' kan bží'ilele neda' zga'ale. ⁵ Che len, le chejsá' laže' kan benle zga'ale, dan' bsanle, na' na'a, le yeyát laže', na' le gon kan benle zga'ale. Cha' bi yeyát láže'le, la' yidtia' gan zoale, na' yeká'a dan' nwan' yi' chele lo latje chen. ⁶ Na'a, zoa to da' žáklenen le'e. Bi zlé'elele chawe' da' žongak benne' nikolaíta ka', benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka', na' žóngake' da' kegle, dan' bi napa' neda' chawe'. ⁷ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' zna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, zne': Benne' ka' sóegekle' lo da' žak yežlyó nga, gona' ga gáwgake' da' zbia yagen' dan' zoan gachje láwe'le yežlyó xtan che Dios, dan' gonen ga sóagake' nbángake' to chí'ize."

Diža' da' bseła' Jesús lo yež Esmirna

⁸ Lezka' wnné': "Bzój le'e yiche diža' ni da' seło'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka'

lo yež Esmirna. Ki wzojo': Zchalj Bennen' zoe' zga'ale', na' lezka' nake' Bennen' zeje' zante, Bennen' gote', na' bebane' to chi'ize. ⁹ Ki zñne': Neda' nnezla' da' žonle, na' kan zzáka'le. Nnezla' nakle benne' yache' ka', san da' li naple yeļa' wñni'a da' naken li laže'. Lezka' nnezla' kan žongak benne' ka' znnágake' zej nake' benne' judío ka', benne' ka' zej nake' che Dios, san bi zej nake', na' zñne zí'gake' chele. Benne' ki zej nake' che da' xiwe'. ¹⁰ Bi žébele da' sáka'le. Da' xiwen' gonen ga yéjwle bálele liž ya. Ki wsaka' zin' le'e, na' sáka'le ka chi ža. Le chejlé' chia' neda' na' zejte gatle, na' neda' gonna' yeļa' nban da' zejlí kanne chele. ¹¹ No benne' ženle', žála' wzé nage' da' ni da' zñna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, zñne': Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, yeļa' got da' gaken da' bežope chi'i chegak benne' ka' cházgake' lo yi' gabíl bi be gonen chégake'."

Diža' da' bsela' Jesús lo yež Pérgamo

¹² Lezka' wnné': "Bzoy le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Pérgamo. Ki wzojo': Zchalj Bennen' noe'e ya ntoche', da' ntochen' žop la'ate. ¹³ Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' zoale gan zñna bia' da' xiwe', san ne žxen láže'le neda'. Bi bsanle kan žejle'le chia' neda'. Bi bsanlen katen' bétgake' Antipas gan zoale, bennen' bzoa líteze' chia', na' gote' ga na' že' da' xiwe'. ¹⁴ Na'a, zej nnita' to chope da' žesbaga'a le'e zia. Nzi' lo na'le benách ka' lo yež Pérgamo, benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' bsedle Balaam, bennen' bsedle' Balak gone' ga chíxgekle' benách Israel ka', na' che len bdáwgake' bia beždo' ka', bia ka' bétgake'-ba' lawgak

lo'a ka', na' béngake' da' kegle. ¹⁵ Lezka' žónlengak benne' ka' le'e tzen, benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' žsédgekle benne' nikolaíta ka', dan' bi zle'ela' neda' chawe'. ¹⁶ Che len, le yeyát laže' na'a. Cha' bi yeyát láže'le, la' yidtia' gan zoale, na' tíl-lena' légake' len diža' da' zžojen žoa'a, dan' naken ka to ya ntoche'. ¹⁷ No benne' ženle', žala' wzé nage' da' ni da' zнна Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, zinne': Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, wáwgaka'-ne' yet maná da' ngache'. Lezka' wnezwja' to yej chíchedo' chégake', na' lo yej na' nyejw to la kobe, da' bi nonbia' nitó benne', san toze bennen' si'en.”

Diža' da' bsela' Jesús lo yež Tiatira

¹⁸ Lezka' wnné': “Bzój le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Tiatira. Ki wzojo': Zchalj Zi'n Dios, Bennen' žia yej lawe' dan' zej naken ka yi', na' ni'e zej naken ka ya bronse ba'a. ¹⁹ Ki zinne': Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' kan nží'ilele neda', na' kan žejle'le chia' neda'. Lezka' nnezla' kan žonle xchina' lo yela' zbez zen laže' chele. Nnezla' nakže li laže' kan žonle da' ki ka benle zga'ale. ²⁰ Zej nnita' to chope da' žesbaga'a le'e zia. Žwe'ele latje no'len' lie' Jesabel, no'len' zinne' zchalje' lo wláz Dios, na' len da' žsedle' žon láže'le' benne' ka', benne' žóngake' xchina'. Žsedle' légake' da' žonen ga žóngake' da' kegle dan' žáwgake' bia beždo' ka', bia ka' žótgake'-ba' lawgak lo'a ka'. ²¹ Neda' bi'a-ne' latje yeyát laže'e, san bi žénele' wka'ne' da' kegle da' žone'. ²² Che len cho'na'-ne' ga gate'e, gan sake'e to yižwé' zen tzen len benne' ka' žónlengake' le' tzen da' kegle. Ki gona' na'a cha' bi

yeyát láže'gake' nich biž góngake' doła'. ²³ Gona' ga gatgak zí'ngake' ka'. Ki gaken, gákbe'egekle yógo'te kwe' benách chia' ka' z̄wia' neda' da' z̄bek yichjgak benách ka', na' da' z̄za' láže'gake', na' yebi'a chele kan nak da' žonle. ²⁴ Yezíka'le le'e zoale lo yež Tiatira, nólele le'e bi nzi' lo na'le dan' žsedle', na' bi wzí' lo na'le dan' z̄nagak benne' ka' naple'en yelá' žejní'il, san da' li naken che da' xiwe', žapa' le'e: bi yesbaga'a le'e yetó da' žala' gonle. ²⁵ Na'a, dan' ba nzi' lo na'le, le gape chi'in na' zejte yelá'a neda'. ²⁶ Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, na' góngake' kan žénela' neda' na' zejte ža na', neda' gona' ga nna biá'gake' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. ²⁷ Kan Xažo Dios bdie' lo na'a yelá' wnná bia', lezka' neda' gona' ga nna biá'gake' yež ka', na' gata' lo ná'gake' to bar ya, na' wzózjgake' benách ka' kan žon to benne' z̄zožje' to yeso' da' naken yo. ²⁸ Lezka' gonna' lé'gake' latje gágkake' toze len neda'. Naka' ka' belj xsile chegak benách chia' ka'. ²⁹ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' z̄nna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

3

Diža' da' bsela' Jesús lo yež Sardis

¹ Lezka' wnné': "Bzój le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Sardis. Ki wzojo': Zchalj Bennen' nníta'lengak gaže be' ka' Le', na' noe'e da' gaže belj baní' ka' lo ne'e li ža. Ki z̄nne': Neda' nnezla' da' bi nak chawe' da' žonle, nā' nnezla' ba natkzle la'kze žékgekle benách ka' zoale nbanle. ² Le soa ban laže'. Le gon choch da' ka' nníta'lengaken le'e, da' ka' za' gátgaken,

dan' žonle da' bi naken chawe' law Dios. ³ Le chejsá' laže' na'a xtiža' Dios da' bēnlele, dan' wzí' lo na'le. Le gon kan z̄nna xtiže'e na', na' le yeyát laže'. Cha' bi gak ban láže'le, kon yela'kza' gan zoale kan z̄la' benne' wbán, na' bi nnézele biz̄ ža na' la'a gan zoale. ⁴ Ba le benne', benne' ka' nníta'lengake' le'e lo yež Sardis, zej nake' chawe'. Benne' ka' tá' lengake' neda', nákwgake' laže' z̄ila'do'ze da' z̄lo'e'len ba beyákgake' dot chawe' dan' zej nake' zi gaken ki chégake'. ⁵ Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga wakwa' légake' laže' z̄ila'do'ze, na' bi wsola' lágake' da' ba zej nyejwn gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yela' nban da' zejlí kanne. Si' lo na'a benne' ki law Xažo Dios, na' lawgak wbás che ya'abá chie' ka'. ⁶ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' z̄nna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo.”

Diža' da' bsela' Jesús lo yež Filadelfia

⁷ Lezka' wnné': “Bzój le'e yiche diža' ni da' se'lo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Filadelfia. Ki wzojo': Zchalj Benne' La'y, Bennen' z̄nne' da' naken dot da' li, na' yo'o lo ne'e zi'n ya che Dabí, bennen' wnná bi'e, na' žsaljwe' gan žo'ogak benách ka', na' bi gak no benne' wsejwen', na' žsejwe', na' bi gak no benne' wsaljwen'. ⁸ Benne' ni z̄nne': Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' napple láte'ze yela' wak, san žonle kan z̄nna xtiža'a, na' bi žedoé'elele z̄nnale nakle chia' neda'. Che len ba bzoa' lawle to gan gak cho'ole da' nyaljwn, na' bi gak no benne' wsejwen'. ⁹ Le wia nga, benne' ka' zej nake' toze len da' xiwe', na' žon láže'gake', na' z̄nnágake' zej nake' benne' judío ka', benne'

ka' zka'n zéngake' Dios, san bi zej nake' ki, neda' gona' ga lá'gake' lawle le'e, na' wzóa zíbgake' xní'ale. Naž gákbe'egekle' nži'ila' le'e. ¹⁰ Dan' benle le'e kan z_nna xtiža'a, na' gokle zen laže', neda' gape chi'a le'e ža na' sáka'gak yógo'te benách ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, da' gaken nich si' bian' légake'. ¹¹ Za' yelá'a. Che len le gape chi'i da' naple, nich bi gak no benne' gone' ga bi si'le dan' žala' gonna' chele. ¹² Nólele le'e sóelele da' žak yežlyó nga, neda' gona' ga gakle choch kan zej nak yag ka' da' žóxe'gaken yo'o, na' soale lo yodo' gan zoakze Dios, na' batkle yežojle ga na'. Wdá'a lawle le'e La Dios chia', na' lezka' kan nzi' yež che Dios da' naken yež Jerusalén kobe, da' žojen ya'abá che Dios lo na' Dios. Lezka' wdá'a lawle le'e la' kobe. ¹³ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' z_nna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo.”

Diža' da' bsela' Jesús lo yež Laodisea

¹⁴ Lezka' wnné': “Bzoj le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Laodisea. Ki wzojo': Žchalj Bennen' zoe' to chi'ize, Bennen' žone' kan z_nne', na' zchalje' da' li, Bennen' bla' lo ne'e Le' yógo'te da' ben Dios. ¹⁵ Ki z_nne': Neda' nnezla' da' žonle. Kan žonle naken ka nis da' bi naken zag dan' bi zka'nle neda' to chi'ize, na' bi naken ka nis la dan' bi žonle xchina' dot láže'le. Gakže chawe' gakle ka nis zag o ka nis la. ¹⁶ Na'a dan' nakle ka nis ža'do', na' bi nakle ka nis zag, na' bi nakle ka nis la, cho'na' le'e kan žon bennen' žeyebe' nis ža'do' na'. ¹⁷ Le'e z_nnale naple yela' wnni'a, na' žak da' chawe' chele, na' bi be žiažjen chele, san bi žákbe'elele kan nakle. Nakle benne'

yache' ka'. Že' zédlele. Nak nyache' láže'le, na' nak chol' yichj lázdo'le, na' zdale gal yídzele. ¹⁸ Che len, neda' zzejni'ila' le'e nich gá'wle lo na'a neda' da' naken ka ya oro da' ben chawa'a lo yi', nich gata' yela' wnni'a li laže' chele. Lezka' žala' gá'wle lo na'a laže' chich da' gákwle, nich gache' yela' gal yidze chele da' žonen ga žedoe'ele no benne'. Lezka' žala' gá'wle lo na'a da' yeyonen yej lawle nich gak lé'elele. ¹⁹ Neda' zdiła', na' zzeła' snia yógo'te benne' ka' nži'ila' cha' bi žóngake' da' naken chawe'. Che len, le yeyát laže', na' le gon xchina' dot láže'le. ²⁰ Le wia nga, nedkza' zia' ža yo'o, na' žliža'. Cha' no benne' yenle' chi'a, na' saljwe' chia', na' choa'a, na' gáwlena' bennen', na' le' gáwlene' neda'. ²¹ Nólele sóelele da' žak yežlyó nga, neda' gona' ga kwé'lenle neda' tzen gan ži'a zнна bi'a, kan ben Xa' chia' neda'. Bzoela' da' gok chia', na' wžé'lena' Xa' tzen gan ži'e zнна bi'e. ²² No benne' ženle', žala' wže nage' da' ni da' zнна Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo.”

4

Žólgake' da' zka'n zenen Dios ya'abá chie'

¹ Wdé gokgak da' ki, bwia' na' ble'ela' to gan žo'ogak benách da' nyaljwn ya'abá che Dios. Lezka' benla' chi'i bennen' dan' benla' zga'ale, na' wnnié' žižje kan zbež loz bia yixe'. Chi'i na' wnnén neda', na' wnnán: “Da ža'le nga, na' neda' wlo'e'ela' le' da' ka' žon byenen gágaken te na'a.”

² Ka' gaze Dios Be' La'y bchi'e neda', na' ble'ela' to latje ya'abá che Dios gan že' Bennen' zнна bi'e, na' lezka' ble'ela' Bennen' ži'e latjen'. ³ Bennen' ži'e

latjen' žákti'te', kan žákti'te yej jaspe, na' yej kornalina, yej ka' záka'le'egaken. Gachje láwe'le latjen' zoa pita' ya'a da' naken x̄tan kan nak yej esmeralda, da' žep̄le'en yes baní'. ⁴ Dot gawze latjen' zej nnita' yetáp žoa latje ka' gan želbé' tap žoa benne' gole ka', benne' ka' zej nape' yela' wnná bia', na' zej nakwe' laže' zila'do'ze, na' žiagak yíh̄jgake' da' ka' zej naken ya oro. ⁵ Lo latje blo gan že' Bennen', želžój yes ka', na' wzió' z̄nnen, na' žax̄to' zen z̄nnen. Lawle latjen' z̄za'ni'gak gaže da' ka' zgó'ogaken baní', da' ka' zej naken gaže be' ka' žónlengaken Dios tzen. ⁶ Gan nak law latjen' zoa to kan nak to nisdo' da' žepen yes baní' ka yej jese.

Dot gawze latjen', chelá'a weje zej nnita' tape benne' ban, na' yej l̄awgake' zan žiagaken zaka' x̄kóže'lgake', na' l̄awlegake'. ⁷ Benne' nežw ladjw tape' ki z̄nne'e kan z̄nna' beže yix̄e'. Benne' bežopen' z̄nne'e kan z̄nna' beže, na' benne' beyonnen' z̄nna' lawe' kan nak law to benne', na' benne' bedapen' z̄nne'e kan z̄nna' to bsia, bia z̄laba'. ⁸ Dapte benne' ki, žiagak x̄ope x̄ílgake', na' l̄awlegaken, na' lé'elgaken, yej law zan žiagaken. Dot ža dot yele, bi žsángake' z̄nnágake':

¡La'y, la'y, la'y nak X̄anžo Dios,
Bennen' napkze' dot yela' wak!

¡Wzoakze', na' zoakze', na' za' yela'kze'!

⁹ Benne' ban ka' z̄ka'n z̄éngake' Bennen' ži'e z̄nna bi'e, na' zóateze' nbane'. Žápegake' Bennen' ba la'ne, na' žé'gake' Le': “Žóx̄keno'.” Yógo'te chi'i žongak dapte benne' ban ka' ki, ¹⁰ na' tap žoa benne' gole ka' z̄zechw l̄awgake' lo yo law Bennen', na' z̄ka'n z̄éngake' Le', Bennen' zóateze', na' žeká'gake' da' ka'

zej naken oro da' žíagaken yíchjgake', na' zdégake' da' ka' lawle latjen' gan že' zna bia' Bennen', na' znnágake':

¹¹ ĵxanto' Dios, nako' Le' zi wká'n zento' Le', na' gapto' Le' ba la'ne, na' gata' chio' yela' wnná bia' dan' beno' yógo'te da' zej den!

Kan žénekezelo' zej den, na' wzó law zej den.

5

To yiche, na' Bennen' nake' Zíla'do'

¹ Naž bĹe'ela' to yiche lo na' li ža che Bennen' ži'e latje blon'. Yichen' naken to yiche ndoben, na' zej žian diža' žope la'alēn. Nyejwn yichen' len gaže da' zej nak bian'. ² BĹe'ela' to wbás blo che ya'abá, na' wnnié' zižje, na' wnné': “ĴNoz benne' nake' zi choge' da' ka' zej nak bian' da' zej noxen yichen', na' saljwen'?”

³ Bi gok nitó benne' saljwe' yichen', na' bi gok no benne' wien', nitó benne' zoe' ya'abá che Dios, na' nitó benne' zoe' yežlyó, na' nitó benne' zoe' zanle yežlyó. ⁴ Naž wžeža' neda' dan' bi bžel-le no benne' nake' zi saljwe' yichen', na' nitó benne' nake' zi golen', na' nitóe' nake' zi wien'. ⁵ Naž to benne' golen' gože' neda', na' wnné': “Bi kwežo'. Bennen' nake' ka to beže yixe', Bennen' nbáblēne' za'só Judá, na' nake' za'só Dabí. Le' ba bzoele' yógo'te da' gókgaken chie'. Lekze' nake' zi choge' da' ka' zej noxen yichen', na' wsaljwen'.”

⁶ Naž bĹe'ela' Bennen' nake' Zíla'do' che Dios, na' zie' law Benne' ži'e latje blon', da' zoan gachje láwe'le gan zej nnita' benne' ban ka', na' benne' gole ka'. Žíagak Zíla'don' we' kan žíagak to zila', bian'

bétgake'-ba' law Dios, na' žíagak gaže lozba', na' gaže
 yej lawba', da' ka' zloé'egeklen kan zej nak gaže be'
 ka' žónlengaken Dios tzen, be' ka' žsele'e dot yežlyó.

⁷ Wdé Bennen' nake' Zíla'do', na' beḡwe' yichen'
 da' žian lo na' li ža che Bennen' ži'e latje blon'.

⁸ Kate' beḡwe' yichen', na' tape benne' ban ka' len
 tape žoa benne' gole ka' bzoa zíbgake' law Bennen'
 nake' Zíla'do'. To to benne' gole ka' zej noe'e to da'
 zgólgake', da' ka' zej nzin' arpa, na' lezka' zej noe'e
 béga'do' ka' da' zej naken oro, na' yóžgaken yale,
 dan' zloe'elen yela' zchaljlen Dios chegak benne'
 chie' ka'. ⁹ Žólgake' to da' kobe da' zka'n zenen
 Zíla'don', dan' znnan ki:

Nako' Le' zi goḡo' yichen',

na' chogo' da' ka' zej noḡen',

dan' bi'o latje benne' ka' bétgake' Le',

na' len ḡcheno' beya'o benách ka' nich gákgage' che
 Dios,

zej nake' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó,

benách ka' zcháljgake' yógo'te diža' yoble ka',

na' zej nbabe' yógo'te yež ka' zej nnitan' dot yežlyó.

¹⁰ Beno' ga zej nake' benne' wnná bia' ka',

na' ga zej nake' bḡoz ka' che Dios chežo.

Beno' ga znná biá'gake' yežlyó.

¹¹ Naž bwia', na' benla' chi'igak wbás zan che
 ya'abá. Wbás zan gole kwis nníta'gake'. Zégake'
 kwit latje blon' tzen len benne' ban ka', na' lezka' len
 benne' gole ka'. ¹² Wnnégake' zižje yógo'tegake', na'
 wnnágake':

¡Bennen' nake' Zíla'do', bian' bétgake'-ba',

nake' zi si' lo ne'e yela' wnná bia',

na' yela' wnni'a, na' yela' žejní'il, na' yela' wak!

¡Nake' zi gapžo-ne' ba la'ne, na' chejle'žo chie', na' wká'n zenžo-ne'!

13 Naž benla' žolgak yógo'te da' ben Dios, da' ka' zej nnitan' ya'abá chie', na' lo yežlyó, na' zanle yežlyó, na' lo nido'. Žolgak yógo'te da' zej nnitan' latje ka', na' wnnágaken:

¡Ga'n zen Bennen' ži'e latje blon',

na' lezka' Bennen' nake' Zíla'do'!

¡Gápetezžo-ne' ba la'ne, na' wká'n zenžo-ne'!

¡Nna biá'teze' Le'!

14 Tape benne' ban ka' wnnágake': “¡Ka'kze gaken!”

Naž tap žoa benne' gole ka' bzechw lágwage' lo yote, na' bka'n zéngake' Bennen' zóateze'.

6

Da' ka' zej noxen yichen'

1 Naž ble'ela' Bennen' nake' Zíla'do', na' bchoge' to da' noxen yichen', na' benla' che to benne' zoe' ladjw tap benne' ban ka', na' benle chi'e kan zne wzió', na' wnné': “Da wio'.”

2 Bwia', na' ble'ela' to bia chich, na' bennen' žie'-ba' noxe' to da' žsen yag ntóche'do' ka'. Bnézjwgake' le' to da' naken oro da' bžie' yichje', na' bžoje' ka to benne' blo, benne' wnná bia', nich wléj wchochje' benne' ka' žjake' lo wdile.

3 Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' bežope da' noxen yichen', na' benla' che benne' ban bežope', na' wnné': “Da wio'.”

4 Naž bžoj to bia xna. Bdégake' lo na' bennen' žie'-ba' yela' wnná bia' nich yekwase' yela' zga'n cháwe'do' chegak benách ka', na' nich gone' ga

gótgake' ljéžgake' ka'. Bnézjwgake' le' to ya ntoche' zen.

⁵ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' beyonne da' noxen yichen', na' benla' che benne' ban beyonne', na' wnné': "Da wio'."

Bwia', na' ble'ela' to bia gasj, na' bennen' žie'-ba' noxe' to zgons. ⁶ Benla' chi'i to benne' zchalje' gachje láwe'le tape benne' ban ka', na' wnné': "Chope ya zoa' scribe naken lazjw to benne' che to ža wen žin dan' gak wbín, na' xope ya zoa' sebada naken lazjwe' che to ža wen žin, san bi gono' ga yažje set, na' bi be gono' che xis uba wał."

⁷ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' bedape da' noxen yichen', na' benla' bchalj bennen' ban bedape', na' wnné': "Da wio'."

⁸ Bwia', na' ble'ela' to bia gache, na' bennen' žie'-ba' lie' Yela' Got, na' bennen' lie' Latje Chol Che Benne' Gat Ka' žónlene' le' tzen. Bdégake' lo na' bennen' lie' Yela' Got yela' wnná bia' nich nna bi'e gachje da' gachje benách ka' nníta'gake' yežlyó, nich gótgake' légake' len ya ntoche', na' len yela' zdon, na' len yižwé' ka', na' lo žoá'agak bia yixe' snia, bia ka' nníta'gakba' yežlyó.

⁹ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' gayo' da' noxen yichen', na' ble'ela' zan bkog da' žen' ya'abá che Dios zej nnita' be' ka' gókgakkze benne' ka' bétgake' légake' dan' bzégake' xtiža' Dios. ¹⁰ Be' ki wnnegak zižje, na' wnnágaken: "Xanto' la'y, žono' kan znno'. ěBatxkze wchi'a lažo'o neto', na' chogo' chegak benne' ka' nníta'gake' yežlyó gátgake' dan' bétgake' neto'?"

¹¹ Bwákwgake' légake' laže' zíla'do'ze, na' belyi'e légake': "Le yeží' laže' yetó chí'ido'ze, xak la'gak

yógo'te lježle nga, benne' wen žin ka' che Benne' Criston', benne' ka' gotgak benách ka' légake' kan bétgake' le'e."

¹² Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' xop da' noxen yichen', na' bwia', na' ble'ela' wzó' yežlyó. Na' wbiž beyaken gasj, na' goken ka' to laže' yicha' gasj, na' byo' beyaken xna kan nak žen. ¹³ Belyínnj belj ya'abá ka' lo yo, na' goken kan žak che to yag higo, želyínnj da' zbian kate' zta be' wale yagen'. ¹⁴ Wdé che ya'abá, na' gok chen kan žak che to da'a kate' no benne' ztoben'. Bkwasgak yógo'te ya'ado', na' yógo'te yo biž lo nisdo' ka' gan wžé'gaken. ¹⁵ Naž benne' ka' zrna biá'gake' lo yežlyó len benne' ka' zché'gake' benne' ka' žjake' lo wdile, na' benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia', na' yógo'te benne' zej ndo'w ka', na' yógo'te benne' bi zej ndo'e, na' benne' blo ka', na' benne' wnni'a ka', bkache' kwíngake' gan nak zan bloj ka', na' gan nak le'e ya'ado' ka'. ¹⁶ Blížgake' ya'ado' ka', na' le'e yej ka', na' wnnágake': "Le yedjbaga' neto', na' le wkache' neto', nich bi le'el Bennen' ži'e latje blon' neto', na' nich bi yedjžen neto' yela' zža'a che Bennen' nake' Zíla'do'. ¹⁷ Ba bžin ža la' law yela' zža'a chégake', na' ěnozke benne' gak soelen'?"

7

To gaywá' tape yon mil benne'

¹ Wdé goggak da' ki, na' ble'ela' tape wbás che ya'abá zégake' dape la'ale yežlyó, na' žséjwgake' xnezgak da' tape be', da' ka' žák'gaken chelá'a weje lo yežlyó. Ki bégake' nich bi gak be' lo yežlyó, na' nich bi gak be' law nisdo', na' nich bi wtán yag ka'.

² L̄ezka' bl̄e'ela' yetó wbás che ya'abá ze'e zaka' gan z̄la' wbíž, na' noe'e to da' wdé'e benne' ka' zej nake' che Dios ban, dan' gak bian' l̄égake'. Wnníe' zižje, na' bliže' tape wbás che ya'abá, wbás ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia' nich wchínnjgake' yežlyó, na' niso'. ³ Wbás ni gože' yetape' ka', na' wnné': “Bi wchinnjle yežlyó, na' niso', na' yag ka' na' zejte wda'to' to da' gak bian' lo xgagak benne' wen žin ka' che Dios chežo.”

⁴ Benla' kan zej nak benne' ka' da' l̄égake' dan' nak bian', na' zej nake' to gaywá' tape yon mile' ládjwgak da' chežinno kwe' lježgak z̄a'só Israel.

⁵ Benne' ka' da' l̄égake' dan' nak bian' zej nake':

Chežinno mil lježgak z̄a'só Judá.

Chežinno mil lježgak z̄a'só Rubén.

Chežinno mil lježgak z̄a'só Gad.

⁶ Chežinno mil lježgak z̄a'só Aser.

Chežinno mil lježgak z̄a'só Neftalí.

Chežinno mil lježgak z̄a'só Manasés.

⁷ Chežinno mil lježgak z̄a'só Smon.

Chežinno mil lježgak z̄a'só Lebí.

Chežinno mil lježgak z̄a'só Isakar.

⁸ Chežinno mil lježgak z̄a'só Sabulón.

Chežinno mil lježgak z̄a'só Jwsé.

Chežinno mil lježgak z̄a'só Benjamín.

Benne' ka' zej nakwe' laže' žíla'do'ze

⁹ Wdé' gok da' ni bwia', na' bl̄e'ela' benne' zan, na' bi gak nitó benne' wlabe' l̄égake'. Zej nbabe' yógo'te yež benne' ka' zcháljgake' diža' yoble ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó. Zégake' law Bennen' ži'e latje blon' gan že' Bennen' nake' Žíla'do', na' zej nakwe'

laže' zíla'do'ze, na' zej noxe' zin ka'. ¹⁰ Wnnégake' ziže yógo'tegake', na' wnnágake':

¡Yela' žeslá zan' lo na' Dios chežo, Bennen' ži'e latje blo,

na' lezka' zan' lo na' Bennen' nake' Zíla'do'!

¹¹ Yógo'te wbás che ya'abá zégake' dot gawze latje blon', gan naken dot gawze gan zej nnita' benne' gole ka', na' gan zej nnita' tape benne' ban ka', na' bzechw lágwage' lo yote law latje blon', na' bka'n zégake' Dios, ¹² na' wnnágake':

¡Ka'kze gaken!

¡Ga'n zen Dios chežo!

Napo' yela' zen, na' yela' žejní'il.

Že'to Le': “Žóxkeno” na' zka'n zento' Le'.

Napkzo' yela' wnná bia', na' dot yela' wak.

¡Gákteze ki chio', Dios cheto'!

Ka'kze gaken.

¹³ Naž to benne' ladjw benne' gole ka' wnnable' neda', na' wnné': “¿Nož benne' ka' zej nakwe' laže' zíla'do'ze, na' ga benne' légage'?”

¹⁴ Neda' goža'-ne': “Xan, le' nnézkzelo'”

Le' gože' neda': “Benne' ki belzáka'li'e lo na'gak benne' ka' bétgake' légage'. Naken ka belyibe' laže' da' zej nakwe', na' beyóngaken' zíla'do'ze len žen che Bennen' nake' Zíla'do'. ¹⁵ Che len nníta'gake' law latje blon' gan že' Dios, zнна bi'e, na' žóngake' žin lawe' Le' dot ža dot yele lo yodo' chie'. Bennen' ži'e latje blon' gape chi'e légage' dan' zóalenteze' légage'.

¹⁶ Biž tóngake', na' biž bílegake' nis, na' biž wžý wbíž légage', na' biž gékgekle' da' la, ¹⁷ dan' Bennen' nake' Zíla'do', Benne' zoe' gachje lawe'le latje blon', gape chi'e légage' ka to benne' žape chi'e zila' ka'.

Chi'e légake' gan žal nis da' žonnen yela' nban, na' Dios yesbiže' yej lágwage' nis želbeže'."

8

Da' gaže da' noxen yichen'

¹ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' gaže da' noxen yichen', na' wže' ži ya'abá che Dios xtido'.
² Naž ble'ela' gaže wbás che ya'abá, wbás ka' zégake' law Dios, na' bdégake' lo ná'gake' gaže lozgak bia ka'.
³ Naž bla' yetó wbás che ya'abá, na' noe'e to že'n yale da' naken ya oro, na' wzíe' žoe'e bkog da' žen' ya'abá che Dios. Bnézjwgake' le' yale zen nich gonen' toze len yela' zchaljlen Dios chegak yógo'te benách ka' che Benne' Criston', na' bzeyen' lo bkogen' da' naken ya oro, da' den law latje blon'.
⁴ Wžén žen che yalen' da' žen' lo na' wbás che ya'abán', na' goken toze len yela' zchaljlen Dios chegak benách ka' che Benne' Criston', na' bžinen gan že' Dios.
⁵ Naž wbás che ya'abán' beḡwe' ye'n yalen', na' besche'en bzio' yi' da' žian lo bkogen', na' blatjen' lo yežlyó. Wzió' wnnén zižje, na' wyép yes, na' wzó' yežlyón'.

Zkwéžgake' lozgak bia ka'

⁶ Naž gaže wbás che ya'abá, wbás ka' zej noxe' gaže lozgak bia ka', wzóagake' wkwéžgaken'.

⁷ Wbás nežw che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' wže' yej nis ži'a len yi', na' žen che we', dan' byinnjen lo yo. Wyéy to kwe' che chonne kwe' yežlyón', na' lezka' wyéy to kwe' che chonne kwe' yag ka'. Lezka' wyeygak yógo'te yiḡe' ya'a.

⁸ Wbás bežope che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' wbiḡe to da' naken ka to ya'a zen da' žeyen

lo niso', na' yelate' ka gachje da' gachje nison' beyaken žen. ⁹ Got to kwe' che chonne kwe' da' zej nban da' zej nnitan' lo nison', na' wźia yi' to kwe' che chonne kwe' barkw ka'.

¹⁰ Wbás beyonne che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' to belj ya'abá da' žeyen ka yeže žala' wbixen gan de nis yegw ka', na' gan žal nis, na' goken ki che yelate' ka gachje da' gachje nis da' žen' dot yežlyó. ¹¹ Beljen' nzin' Ajenjo, da' naken to da' śla', na' yelate' ka gachje da' gachje nisen' beyaken śla' kan nak ajenjon', na' gotgak benne' zan ni'a che nisen' da' beyaken śla'.

¹² Wbás bedáp che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' yelate' ka gachje da' gachje wbíž beyaken choł, na' lezka' goken che byo', na' to kwe' che chonne kwe' belj ka' beyaken choł. Ka' goken, bi bza'ni' wbíž yelate' ka gachje da' gachje ža, na' bi wza'ni'gak belj ka' len byo' yelate' ka gachje da' gachje ye.

¹³ Naž bwia', na' benla' zne ziže to wbás che ya'abá, wbás na' zdie' gachje láwe'le zan ya'abá, na' wnné': “Da' nyáche'le'e gaken chele le'e. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, zoale yežlyó katen' wkwežgak yechonne wbás che ya'abá ka' lózgakba' ka'.”

9

¹ Wbás gayo' che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' ble'ela' to benne' ya'abá, benne' zne'e ka to belj ya'abá da' bexjwn lo yežlyó, na' bnéjwgake' le' zi'n ya che latje choł. ² Bsaljwe' latje chołen', na' wžen žen che da' žeyen lo latje chołen', na' goken ka žen da' zžojen gan zžéygake' bzodo' ka', na' bechól

wbíž len ya'abá ni'a che žen na'. ³ Lo žen na' bžojgak biche' zo ka', na' belzoaba' dot yežlyó, na' Dios bi'e légakba' latje gádo'gakba' benách ka' kan žongak goxjní' ka', bia ka' žé'gakba' yežlyó. ⁴ Le' góžgake'-ba' bi yélengakba' yiže' dan' de yežlyón', na' lezka' yag ka', san wak gádo'gakba' benne' ka' bi da' lo xgágake' dan' nak bian' zej nake' che Dios. ⁵ Bi bi'e légakba' latje gótgakba' benách ka', san wsaka' zí'zegakba' légake' gayo' byo'. Zlale'e gan žádo'gakba' kan zla gan žádo'gak goxjní' ka'. ⁶ Lo ža ka' yénegekle benách ka' got kwíngake', san bi gákgage'. Yénegekle' gátgake' san wkache' kwin yela' got.

⁷ Zna'gak biche' zo ka' kan zna'gak bia ka' zej nákwba' da' naken ya, nich chjakba' lo wdile. Žiagak yíchjgakba' da' ka' zej naken ka da' ka' zej naken oro. Zna' lágwagakba' kan zna' lágwagak benách ka'. ⁸ Zna' yicha' yíchjgakba' kan zna' yicha' yichj to no'le. Zej nak láye'gakba' kan zej nak laye' beže yiže'. ⁹ Zej nakw lchó'gakba' da' naken ya. Žongak xílgakba' žaxto' kan žongak karret ka' žzobgak bia ka' kate' zjakba' taríaze lo wdile. ¹⁰ Zej nak xbánagakba' kan nak xban goxjní', gan zej žia lí'gakba'. Lo xbánagakba' ka' zej žia da' zdíl-lengakba', nich gon zí'gakba' benách ka' gayo' byo' ka'. ¹¹ Zoa to benne' zna bi'e légakba', bennen' nake' wbás xiwe' che latje chol. Wbasen' lie' len diža' hebreo: Abadón, da' znan len diža' griego: Apolión, na' len diža' xiža': Da' Zchinnjen.

¹² Ba wdé da' nežw da' zžia yin' benách ka', san za'gak yechóp da' ka' wžia yin' légake'.

¹³ Wbás xope che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' benla' chi'i to benne' zchalje' gachje láwe'le da'

tape da' zej naken ka loz beže, da' ka' dá'gaken dape la'ate bkogen' da' naken ya oro, da' žen' law Dios. ¹⁴ Bennen' zcháljlene' wbás xopen' che ya'abá, wbasen' bkweže' lozba' chien'. Bchalje', na' wnné': “Beseže tape wbás xiwe' ka' zej nžejen žoa'a yegw Éufrates.”

¹⁵ Naž beseže' tape wbás xiwe' ka', wbás ka' bkwez Dios che ža na'ze, da' naken ža na', na' byo' na', na' yiz na', nich gótgaken to kwe' che chonne kwe' benách ka' nníta'gake' yežlyó. ¹⁶ Benla' kan nbabgak benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žiagake' bia ka', na' zjáklene' tape wbás xiwe' ka'. Zej nake' chope gaywá' mil mile'.

¹⁷ Bl'e dáwe'la' bia ka', na' benne' ka' zej žiagake'-ba' zej nakw lchó'gake' da' naken xna gole, na' ya'a ka ya'abá, na' gache. Zej nak yichjgak bia ka' ka yichjgak beže yiže' ka', na' lo žoa'agakba' želžój yi', na' žen che yin', na' to da' zzeyle'en, da' nzin' sufre. ¹⁸ Da' ka' želžojen žoa'agakba' bétgaken to kwe' che chonne kwe' benách ka' nníta'gake' yežlyó, da' ka' zej naken yi', na' žen chen, na' dan' zzeyle'en. ¹⁹ Da' ka' zdíl-lengak bia ka' želžojen žoa'agakba', na' lezka' da' zej žian lo xbánagakba' dan' zej nak xbánagakba' ka bele snia ka', na' žiagak yichjgakba' da' zdíl-lengakban'.

²⁰ Yezíka'gak benách ka', benne' ka' bi gótgake' lo da' chope ki da' zžia yí'gaken, bi beyát láže'gake' nich biž góngake' kan žónteze žóngake', na' bi bsángake' zka'n zéngake' be' xiwe' ka', na' lo'a ka', da' ka' bi zlé'egeklen, na' bi žégeklen, na' bi zzá'gaken. ²¹ Bi beyát láže'gake' nich biž gótgake' benách ka', na'

nich biž góngake' yel_a' wžá' chégake', na' da' z_{ia} da' žóngake', na' yel_a' z_{ban} chégake'.

10

Wbás che ya'abá, wbasen' noxe' to yichdo' lo ne'e

¹ Naž ble'ela' yetó wbasen' wale che ya'abá, wbasen' bžoje' ya'abá che Dios, na' betje' lo yo, na' nakwe' bejw ya'abá, na' zoa to pita' ya'a yichjle'. Žákti'te lawe' kan z_{nna}' wbiž, na' zej nak ni'e ka yag wale ka' da' želyeyen. ² Noxe' to yichdo' nyaljwn lo ne'e, na' len ni'e li ža bleje' lo nido', na' len ni'e yegle bleje' lo yo biž. ³ Naž wnnié' zižje, na' benle chi'e kan nenle kate' zbežya'a beže yixe', na' katen' beyóž wnnié' zižje, na' wnnegak gaže wzió' ka'. ⁴ Wdé wnnegak wzió' ka', neda' za' wzoja' le'e yiche, san benla' che to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' gože' neda': “Bkáche'ze da' wnnagak gaže wzió' ka'. Bi wzojon' le'e yiche.”

⁵ Naž wbás che ya'abán', wbasen' ble'ela' zie' lo nido', na' lo yo biž, bchis ne'e li ža zaka' li ya'abale, ⁶ na' ben choch xtiže'e ni'a che Bennen' zoakze', Bennen' bene' ya'abá, na' yežlyó, na' nido', na' da' ka' zej den to to latje ka', na' wnné': “Biž želen, ⁷ san kate' wbás gaže che ya'abá wkweže' lozba' chien', na' yeyóž gon Dios da' ngache' chie', dan' bloe'ele' benne' wen žin chie' ka', benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' le'.”

⁸ Naž bennen' benla' chie' bchalje' ya'abá che Dios bcháljlene' neda' da' yoble, na' wnné': “Wyěj, bejxi' yichdo' nyaljwn', dan' zoan lo na' wbás che ya'abán', wbasen' žleje' lo nido', na' lo yo biž.”

⁹ Wyá'a gan zoa wbás che ya'abán', na' wnnabla'ne' gonne' yichdon' chia'. Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': “Wzín', bdawn'. Ło žo'o gaken zix kan nak china' bez, san lo li'o yeyaken sla'.”

¹⁰ Wzi'a yichdon' dan' zoan lo ne'e, na' bdawan'. Ło žoa'a goken zix kan nak china' bez, san katen' beyož bdawan', na' beyaken sla' lo li'a. ¹¹ Naž gože' neda': “Žala' wchaljo' da' yoble lo wláz Dios lawgak zan kwe' benách zi'to' ka', na' gan zej nnita' yež zante ka', na' gan zcháljgake' da' zan diža' yoble ka', na' lawgak benne' zan, benne' wnná bia' ka'.”

11

Chope benne' zzoa lígake'

¹ Naž bla' to benne', na' benne' neda' to ya xtil da' naken ka to da' zžíxlenžo, na' gože' neda': “Wzó ža', na' bžix yodo' che Dios. Lezka' bžix bkog la'y chen, na' blab benne' ka' nníta'gake' ga na', benne' ka' zka'n zéngake' Dios. ² Bi wžix'o' li'a yodon' dan' den na'le, dan' nden lo na'gak benách zi'to' ka', na' wléjgake' yež la'y chope-yeyón byo'.”

³ Lezka' gože' neda': “Sela'a chope benne' nich wzóa lígake' chia' neda', na' wcháljgake' lo wlaza' neda' chežinno gaywá' chonnłalj ža, na' gákwgake' laže' zeche'.” ⁴ Benne' chope ki, benne' zzoa lígake', zej nake' chope yag olibo, yag ka' nyejw le'e yiche la'y kan nak chégaken, na' lezka' zej nake' chope da' zej nwa' yi', da' ka' zej žen' law Dios, Xan yežlyó nga. ⁵ Cha' yénele no benne' gone' chégake' da' zia, na' žoj yi' lo žoa'agake' da' wzeyen bennen', na' goten le', na' lezka' goten benne' ka' zží'igake' chégake'.

⁶ Chope benne' ki nzi' lo ná'gake' wséjwgake' xnez

nis yejw che ya'abá, nich bi gak yejw kate' ža ka' žala' wcháljgake' lo wláz Dios, na' lezka' nzi' lo ná'gake' góngake' ga yeyák nis žen, na' góngake' ga galj yižwé' yežlyó nga, na' ki góngake' bale chí'iteze yénegekle'. ⁷ Kate' yeyóž wzóa lígake' chia' neda', na' žoj bia snia lo latje chol, na' tíl-lenba' légake', na' wléj wchochjba' légake', na' gotba' légake'. ⁸ Beła' žen chégake' xóagaken lo nez blo che yež zen, gan wdá' Xanžon' le'e yag kroze, na' kan žsaka' ležžo, lezka' nzin' Sodoma, na' lezka' Egipto. ⁹ Benách yógo'te yež ka', na' yógo'te benách zi'to' ka', na' yógo'te benách ka' zcháljgake' da' zan diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' yógo'te yežlyó ka', lé'egekle' beła' žen chégake', na' chonne ža yo'o gachje bi gónngake' latje no benne' wkache'e légake' lo yežw ba. ¹⁰ Chaz láže'le'egak benne' ka', benne' nníta'gake' yežlyó nga dan' gotgak chope benne' ki, benne' bcháljgake' lo wláz Dios, dan' bsaka' zí'gake' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' lo yeļa' žebél chégake' séļa'gake' da' wnéžjwzegake' ljéžgake' toe' yetóe'.

¹¹ Naž kate' ba bza'a chonne ža yo'o gachje ka', Dios besbane' légake', na' belyase' belzie', na' bžébegak yógo'te benách ka', benne' ka' blé'egekle' légake'. ¹² Naž benle chi'i to benne' wnnie' zižje ya'abá che Dios, na' gože' légake': “Le kwen nga.”

Belbene' lo bejw ya'abá zaka' li ya'abale, na' benne' ka' bží'igake' chégake' blé'egeklen'. ¹³ Ka' gaze wzó' yežlyó, na' byinnj to kwe' che chi kwe' yo'o ka' wžé'gaken lo yežen', na' katen' wzó', gotgak gaže mil benách ka'. Bžébegak benne' ka' zej nga'ne', na' bka'n zéngake' Dios, Bennen' zoe'

ya'abá.

¹⁴ Ba wdé da' bežope da' zžia yin' benách ka', na' za' gak da' beyonne da' wžia yin' légake'.

Wbás gaže che ya'abá zkweže' lozba' chien'

¹⁵ Wbás gaže che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios wnnégake' zižje, na' wnnágake':

ǰGan wnná bia'gak benách ka' lo yežlyó

zej nden lo na' Xanžo Dios, na' lo na' Benne' Criston'!

ǰLe' nna biá'teze'!

¹⁶ Naž tap žoa benne' gole ka', benne' žé'gake' gan zej nape' yeła' wnná bia' law Dios, bzechw lágwage' lo yo, na' bka'n zéngake' Dios. ¹⁷ Na' wnnágake':

ǰXanto' Dios, napkzo' dot yeła' wak!

Wzoakzo', na' zoakzo', na' za' yidkzo'.

Žóxkeno', dan' ba bkonlo' žin yeła' wak zen chio', na' zzo lawo' zna bi'o.

¹⁸ Belžá'a benách yež ka' san ba bžin ža gon zí'gako'-ne'.

Naken ža wchi'a lažo'o benne' gat ka'.

Yebi'o chegak wen žin chio' ka', benne' ka' bchálǰgake' lo wlazo' Le', benne' ka' zej nake' chezo',

benne' ka' wdápegake' Lo' ba la'ne,

benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka'.

Ba bžin ža wžia yi'o benne' ka' bchínnǰgake' yežlyó.

¹⁹ Naž byaljw yodo' che Dios da' žen' ya'abá, ga na' nla' law kak la'y gan yo'o diža' da' zka'n chawen', dan' ben Dios. Wyép yes yežlyó, na' benle žaxto' zen, na' wnné wzió'. Wzó' yežlyón', na' wžé' yej nis ži'a.

12

To no'le, na' to bele zen sniale'e

¹ Naž bla' law to da' zen da' nak bian' lo ya'abá che Dios. Bla' law to no'le nakwe' da' naken ka wbíž, na' zoa zan ni'e da' naken ka byo'. Žia yichje' to da' naken oro gan žiagak chežinno da' ka' zej naken ka belj baní' ka'. ² No'len' za' galj bi' že'n chie', na' zbéžyi'e dan' zdia' li'e, na' zzáka'li'e dan' žalj to xkwide' chie'. ³ Naž bla' law yetó da' nak bian' lo ya'abá che Dios. Bla' law to bele zen sniale'e, bia znna'ba' xna gole, na' žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' žia to da' naken oro to to yichjba' ka'. ⁴ Len xbanba' wzobba' to kwe' che chonne kwe' belj ka' zej nla' ya'abá, na' bžo'nba' légaken lo yežlyó. Wzé bele zen sniale'e na' law no'len' ba žalj xkwide' chie', na' wzoaba' gawba' xkwide' chien' kate' ba naljbe'. ⁵ No'len' bzoe' to Xkwide' byodo', Bin' žala' nna bia'be' yógo'te yež ka' len yela' wak zen. Dios la' bkwastie' Xkwiden' che no'len', na' bchise'-be' gan zoakze' Le', lo latje blon' gan ži'e znna bi'e. ⁶ Bzonnj no'len', na' wyeje' lo latje dach, gan ba bkwez Dios to latje che no'len'. Wáwgake' le' ga na' chežinno gaywá' chonnłaj ža ka'.

⁷ Wdé gokgak da' ki, na' gokle'e wdile lo ya'abá che Dios. Migel, wbás blo che ya'abá len wbás ka' žónlengake' le' tzen, beldíl-lene' bele zen sniale'e na', na' beldile bele zen na', na' wbás xiwe' ka' žónlengaken leba' tzen, ⁸ san bi' be wzéke'lba' lo wdilen'. Che len biž bžélgেকে latje chégaken ya'abá che Dios. ⁹ Ka' goken, belžo'ne' bele zen sniale'e na' na'le, belen' wzoaba' ža ni'te, na' nzin' Da' Xiwe', na' Satanás, dan' žon láže'len yógo'te benách ka'

nníta'gake' yežlyó nga. Belžo'ne' da' xiwe' lo yežlyó nga, tzen len wbás xiwe' ka', be' ka' žónlengaken da' xiwen' tzen.

¹⁰ Naž benla' chi'i to benne' wnnié' zižje ya'abá che Dios, na' wnné':

Na'a ba bžin ža la' law yela' žeslá da' ben Dios, na' yela' wak chie', na' yela' wnná bia' chie', na' lezka' yela' wnná bia' che Benne' Criston', dan' ba bžó'ngake' da' xiwe' na'le, dan' besbagan' lježžo ka' zia dot ža dot yele, dan' benen law Dios chežo.

¹¹ Bežojgak lježžo ka' chawe', dan' bkóngekle' žin xchen Bennen' nake' Zíla'do' che Dios, na' dan' bkóngekle' žin xtiža' Dios da' bcháljgaken'. Bi be' láže'gake' yela' nban chégake', san gótgake'.

¹² Che len gak yela' žebél ya'abá che Dios.

ǰLe yebél le'e, zoale ga na'!

Da' nyáche'le'e gaken chele le'e zoale yežlyó, na' lo nisdo', dan' ba betj da' xiwe', na' blán' gan zoale.

Zža'le'e da' xiwen' dan' nnezlen yetó chí'ido'ze de latje chen.

¹³ Katen' gókbe'ele bele zen sniale'e na' ba bžó'ngake'-ba' lo yežlyó, naž wžía láže'ba' no'len' bzoe' Xkwide' byodo' chien'. ¹⁴ Naž Dios bnezjwe' no'len' chope xil bsia ži'a nich gak le' lo be'ze, na' wkwase' gan zoa bele zen sniale'e na', nich žine' latje chie' lo latje dach. Wáwgake' le' ga na' chonne yiz yo'o gachje ka'. ¹⁵ Naž bele zen sniale'e na' beyebba' nis zil zaka' xkóže'le', da' goken ka to nis yegw, na' gónelba' wa'ten no'len'. ¹⁶ Naž yežlyó góklenen no'len', na' wyaljw lo yo, na' we'jen nis yegon' dan' beyéb bele zen sniale'e na'. ¹⁷ Naž bele

zen sniale'e na' bžá'ale'eba' no'len', na' wyejba', na' bejtíl-lenba' za'sóe' ka' zej nga'ne', benne' ka' žóngake' kan nak da' wnná Dios, na' dot láze'gake' žóngake' kan z̄nna x̄tiža' Jesús, Benne' Criston'.

13

Chope bia snia

¹ Wzía' neda' lo yox žoa'a nido', na' ble'ela' to bia snia, bia žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' zbenba' zžojba' lo nison'. Žiagak chi da' naken oro lo yichjba' ka'. To to lozba' žia to da' naken oro, na' to to lo xgaba' ka' nyejw to la da' naken xiwe' dan' bi de Dios chawe'. ² Bia snia na' ble'ela' z̄nna'ba' kan z̄nna' bežto', na' nak ní'aba' kan nak nī'a oso, na' žoa'aba' naken kan nak žoa'a beže yixe'. Bele zen sniale'e na' bdeba' yela' wak cheba' lo na' bia snia ni tzen len latje cheba' gan z̄nna'bia'ba', na' lezka' yela' wnná bia' zen cheba'. ³ Žia we' to yichj bia snia na', da' naken da' goten leba', san beyák wen', na' bebángleke yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' bēnlengake' bia snia na' tzen. ⁴ Lezka' bka'n zéngake' bele zen sniale'e na' dan' bdeba' yela' wnná bia' cheba' lo na' bia snia na'. Lezka' bka'n zéngake' bia snia na', na' wnnágake': “¿Nožke benne' nake' zen kan nak zen bia snia na', na' nožke benne' sáke'le' tíl-lene'-ba'?”

⁵ Lezka' bia snia na' wzí' lo na'ba' zchaljba' da' zka'n zen kwimba', na' diža' xiwe' da' z̄nneba' che Dios. Chope-yon byo' gota' lo na'ba' yela' wnná bia' na'. ⁶ Wzó lawba' z̄nneba' che Dios, na' wnné zi'ba' che La Dios, na' che latje la'y chie', na' chegak benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios. ⁷ Lezka' wzí' lo na'ba' tíl-lenba' benne' ka' zej nake' che Dios,

na' zejte wlěj wchochjba' lěgake'. Lězka' wzí' lo na'ba' nna bia'ba' yógo'te benách zi'to', benách ka' nníta'gake' yógo'te yež ka', na' yógo'te benách ka' zchálgake' diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga. ⁸ Yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bka'n zéngake' bia snia na', benne' ka' bi zej nyejw lágake' le'e yiche che yela' nban, yichen' bzoj Bennen' nake' Zíla'do' che Dios katen' bi na' gata' yežlyó nga, na' wnnakze Dios gat Bennen' nake' Zíla'do' ni'a chegak benách chie' ka'.

⁹ Cha' zoa no benne' ženle', žala' wzé nage'.

¹⁰ Benne' ka' Dios wnnakze' žéjgake' do ya, žala' žéjgake' do ya, na' benne' ka' Dios wnnakze' gátgake' lo ya ntoche', lo ya ntoche' gátgake'. Che len, benne' ka' zej nake' che Dios žala' kwez zen láže'gake' na' chejlé'gake' chie' Le'.

¹¹ Wdé na' ble'ela' yetó bia snia, bian' bžojba' lo yo. Žiagak chope lozba' kan zej nak loz zila', na' zchaljba' kan zchalj bele zen sniale'e na'. ¹² Bia snia ni wzí' lo na'ba' dot yela' wnná bia' che bia snia nežwn', katen' zóalenba' leba'. Bia snia bežopen' žonba' ga zka'n zengak yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bia snia nežwn', bian' beyák wen' da' goten leba'. ¹³ Lězka' bia bežopen' žonba' da' ka' zej nak bian' na' zejte žonba' ga žetj yi' da' zan' ya'abá, na' zyinnjen lo yo lawgak yógo'te benách ka'. ¹⁴ Žon láže'lba' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga len da' ka' zej nak bian' dan' nzi' lo na'ba' žonba' law bia snia nežwn'. Gožba' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga góngake' to lo'a bia snia na', bian' gok we' lo ya ntoche', na' zoaba' nbanba'. ¹⁵ Nzi' lo na'ba'

žonba' ga soa nban lo'a bia snia nežwn', na' gak wchaljen, na' gonen ga gatgak yógo'te benne' ka' bi wká'n zéngaken'. ¹⁶ Benba' ga wdá' yógo'te benách ka' to da' nak bian' zej nake' toze len leba', benne' gaɣjw ka', na' benne' zaka' ka', benne' wnni'a ka', na' benne' yache' ka', benne' ka' bi zej ndo'e, na' benne' ndo'w ka'. Bda'ba' da' nak bian' lo ná'gake' li ža o lo xgágake'. ¹⁷ Bi gok nitó benne' bi da' ga'we' o bi da' gote'e cha' bi de'e da' nak bian', o cha' bi de'e la bia snia na', o kan nbab laba'. ¹⁸ Na'a žala' gata' chio' yela' žejní'il. No benne' nape' yela' žejní'il žala' wlabe' kan nbab la bia snia na', da' naken tlebe kan nbab la benne', na' kan nbab laba' naken xope gaywá' chonnłaj xope.

14

Da' žolgak to gaywá' tape yon mil benne' byo

¹ Wdé na' bwia', na' ble'ela' Bennen' nake' Zíla'do', na' zie' law ya'adon' da' nzin' Sión. Žónlengak to gaywá' tape yon mil benne' byo ka' Le' tzen, na' nyejw le'e xgágake' La Bennen' nake' Zíla'do', na' lezka' La Xe'. ² Naž benla' to da' zgo'on žaxto' ya'abá che Dios, da' zne žižjen kan zne to yegw zen o kan zne wzió'. Benla' da' ženle kate' no benne' žinne' to da' žolen da' žian do zan. ³ Žólgake' to da' kobe, na' nníta'gake' law latje blon', na' lezka' law gan zej nnita' tape benne' ban ka' len benne' gole ka'. Bi gak nitó benne' gole' da' žolgak benne' ki, san légakze to gaywá' tape yon mil benne' byo ka', benne' ka' Benne' Criston' beya'we' ladjw benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ⁴ Benne' byo ka' zej nake' li laže' dan' bi wnníta'lengake' no no'le, na'

zej nake' benne' kwíde'ze. Žjákłene' Bennen' nake' Zíla'do' gáte'teze gan zeje'. Benne' Cristo na'kze beya'we' légage' ladjwgak benách ka', na' zej nake' benne' nežw ka' bde kwíngake' lo na' Dios, na' lo na' Bennen' nake' Zíla'do'. ⁵ Batkle ben láže'gake', na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chégake' gan nníta'gake' law latje blon' gan že' Dios.

Da' bchaljgak chonne wbás che ya'abá

⁶ Naž błe'ela' yetó wbás che ya'abá, na' wdíe' lo be'ze zan ya'abá, na' noe'e diža' chawen' da' zoan to chi'ize nich wzenlen' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, benne' ka' zej nbabe' yógo'te yež ka', na' yógo'te benách zi'to' ka', na' yógo'te benne' ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' benne' yógo'te yežlyó ka'. ⁷ Wnné zižje wbasen', na' wnné':

Le žebe Dios, na' le goł da' zka'n zen Le',
dan' za' wchi'a laže'e benách ka'.

įLe wká'n zen Dios! Lekze' bene' ya'abá, na' yežlyó,
na' nisdo', na' gan žal nis.

⁸ Yetó wbás che ya'abá bejnawe' wbás nežwn' che ya'abá, na' wnné': “Ba beyóž che yež Babilonia. Ba beyóž che yež zen na'. Ka' goken chen dan' bengak benne' ka' nníta'gake' lo yežen' ga wzí' lo na'gak benne' yógo'te yež ka' góngake' kan zej nak da' sban da' zdan láže'gake'.”

⁹ Yetó wbás che ya'abá bejnawe' wbás bežopen' che ya'abá, na' wnné' zižje, na' wnné': “Cha' no benne' wká'n zene' bia snia, na' ló'aba', na' cha' we'e latje ta' xge' o lo ne'e dan' nak bia' nake' toze len leba', ¹⁰ Dios wsaka' zi'e le' lo yeła' zža'a chie'. Sáka'le'e bennen' lo yi', na' lo dan' zzeyle'en, lawgak wbás che ya'abá ka', na' law Bennen' nake' Zíla'do'.

11 Kwénteze žen che yin' gan sáka'gak benne' ka'. Dot ža dot yele sáka'gak benne' ka' bka'n zéngake' bia snia na', na' ló'aba', na' batkle gata' latje yeží' láže'gake', na' bi yeží' láže'gak benne' ka' bé'gake' latje ta' laba' légake'. 12 Che len žala' kwez zen láže'gak benne' ka' zej nake' che Dios, na' góngake' kan wnnakze' Ľe', benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen'."

13 Naž benla' chi'i to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' gože' neda', na' wnné': "Bžoj da' ni le'e yiche: ba nez zen gaken chegak benne' ka' gátgake' na'a so law, benne' ka' žejlé'gake' che Xanžon'."

Dios Be' La'y wnné': "Ka'kze gaken. Yeží' láže'gake' lo žin da' žóngake', na' gata' yela' žebél chégake' da' naken tlebe len da' béngake'."

Žezí'gake' linn che yežlyó

14 Naž bwia', na' ble'ela' to bejw ya'abá da' naken zila'do'ze, na' lo bejw na' že' to Benne' znn'e kan zanna' Bennen' Golje' Benách, na' žia to da' naken oro yichje', na' lo ne'e noxe' to ya ntoche'. 15 Bžoj to wbás che ya'abá lo yodo', na' wnnié' zižje, na' gože' Bennen' ži'e lo bejwn', na' wnné': "Bkonle žin ya ntoche' chio', na' bchog bisto zoa' scribe dan' ba bžin ža chogon'. Ba nbiž bisto chen, da' ka' zej den yežlyó."

16 Naž Bennen' ži'e lo bejwn' bkonle' žin ya ntochen' dot yežlyó, na' bchoge' da' blán' lo yo.

17 Naž bžoj yetó wbás che ya'abá lo yodon' da' žen' ya'abá che Dios. Ľezka' noe'e to ya ntoche'.

18 Bžoj yetó wbás che ya'abá žoa'a bkogen', na' nzi' lo ne'e wkonle' žin yi', na' wnnié' zižje, na' bliže' wbás nežwn' che ya'abá, wbasen' noe'e ya

ntochen', na' wnné': “Bkonle žin ya ntoche' chion', na' btob da' želbía lba uba ka', da' zej žen' yežlyó, dan' ba na da' želbía lba uba ka'.”

¹⁹ Naž wbás ni che ya'abá bkonle' žin ya ntochen' dot yežlyó, na' btobe' da' želbía lba uba ka', da' zej žen' yežlyó, na' bejžo'nen' to lo bloj zen gan zzi xis uba. Da' ni zloe'elen kan gon Dios, wsaka' zi'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. ²⁰ Bleje' da' želbía lba uba ka' lo blojen', da' zoan žoa'a yež na'le, na' lo blojen' bžoj žen, da' wyepen ga bžinten žoá'agak bia ka', na' wdé žen na' dot gan gak sa'žo gaže ža.

15

Gaže yižwé' ka' da' zej nwa' gaže wbás che ya'abá

¹ Ble'ela' yetó da' zen ya'abá che Dios da' nak bian', da' žonen ga žebanlžo. Bžojgak gaže wbás che ya'abá, na' zej noxe' gaže yižwé' ka' da' ze lówtegaken, da' ka' Dios wkonle' žin nich yeyož wsaka' zi'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

² Lezka' ble'ela' to da' naken ka to nisdo' da' žepen yes baní' ka yej jese da' yo'on yi'. Benne' ka', benne' belágake' lo na' bia snia, na' lo na' ló'aba', na' bi wzí'gake' laba', zégake' lawle da' naken ka to nisdo', na' zej noxe' da' ka' zgólgake', da' ka' bnezjw Dios légake'. ³ Žólgake' da' bel Moisés, bennen' goke' wen žin che Dios ža ni'te, na' naken da' žólgake' che Bennen' nake' Zíla'do'. Wnnágake':

Le', Xanto' Dios, napkzo' dot yeła' wak.

Zenle'e zej nak yógo'te da' beno',

da' ka' žóngaken ga žebanlto'.

Znna bi'o Le' yógo'te yež ka'.

Dot chawe', na' li laže' naken da' žono'.

4 ¿Zoa no benne' bi žebe' Le', Xanto'?

¿Zoa no benne' bi wká'n zene' Le'?

Tozo' Le' nako' la'y.

La'gak benách yógo'te yež ka' gan zo',

na' wká'n zéngake' Le'

dan' zlé'egekle' nak chawe' yógo'te da' žono'.

5 Wdé gok da' ni, bwia', na' ble'ela' byaljw yodon' da' žen' ya'abá che Dios gan de latje la'y da' nak bian' Dios zóalene' benách chie' ka'. 6 Gaže wbás che ya'abá bžōjgake' lo latje la'y na', na' zej noxe' gaže yižwé' ka'. Zej nakwe' laže' da' záka'le'en, na' žákti'ten, na' zej nžej bayw ka' da' zej naken ya oro lchó'gake'. 7 Naž to benne' ladjw tape benne' ban ka' bnezjwe' che chegak gaže wbás che ya'abá ka' gaže zíga'do' da' zej naken ya oro, na' zej nžan' da' zloe'elen yeła' zža'a che Dios, Bennen' zoakze'. 8 Lo latje la'y na' wžé' žen che yi', dan' zej že' yeła' baní', na' yeła' wak zen che Dios ga na'. Bi gak nitó benne' choe'e lo latje la'y na' kate' téžegak gaže yižwé' ka' da' zej nwa' gaže wbás che ya'abá ka'.

16

Zíga'do' ka' da' zloe'egeklen yeła' zža'a che Dios

1 Naž benla' chi'i to benne' wnnié' zižje lo latje la'y na', na' gože' gaže wbás che ya'abá ka', na' wnné': “Le chej, na' le chejłalje gaže zíga'do' ka' lo yežlyó, da' ka' zej nžan' da' zloe'elen yeła' zža'a che Dios.”

2 Wyéj wbás nežw che ya'abá, na' bejłalje' da' nžan' zíga'don' da' noe'e lo yežlyó. Da' nžan' zíga'don' benen ga wžia' we' da' zlale'en lo bela' žen chegak benne' ka' zej de'e da' nak bia' zej nake' toze len

bia snia na', na' lezka' lo be_la' žen chegak benne' ka' zka'n zéngake' ló'aba'.

³ Naž wyéj wbás bežope' che ya'abá, na' bej_lalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo nisdo', na' nisen' beyaken žen kan nak žen che to benne' gat, na' gotgak yógo'te da' ka' zej yo'on lo nisdon'.

⁴ Wyéj wbás beyonne' che ya'abá, na' bej_lalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e gan zej de yegw ka', na' gan žal nis, na' yógo'te nis ka' beyákgaken žen.

⁵ Naž benla' zchalj wbás che ya'abán', wbasen' nzi' lo ne'e zkonle' žin nis, na' wnné': “Xanto' Dios La'y. Zoakzo', na' wzoakzo'. Chawe' nako' dan' zchogo' chegak benách sáka'gake' ki, ⁶ dan' bláljgake' žen chegak benne' ka' zej nake' chio' Le', na' žen chegak benne' ka' bchálgake' lo wlazo' Le'. Na'a, žono' Le' ga yé'jgake' žen dan' ki žala' gaken chégage'.”

⁷ Naž benla' bchalj to benne' wzóe' žoa'a bkogen' da' žen' ya'abá che Dios, na' wnné': “Ka'kze gaken, Xanto' Dios, napkzo' dot yela' wnná bia'. Dot da' li, na' chawe' nak kan zchogo' chegak benách sáka'gake'.”

⁸ Wyéj wbás bedape' che ya'abá, na' bej_lalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo wbiž, na' Dios bi'e wbižen' latje bzeyle'en benne' ka' len yi' chen. ⁹ Wyeygak yógo'te benách ka' dan' bzey wbiž légage', san bi beyát láže'gake', na' bi bka'n zéngake' Dios. Wnné' zí'gake' che Dios, Bennen' yo'o lo na'kze' sele'e da' ki da' žsaka' zí'gaken benách ka'.

¹⁰ Wyéj wbás gayo' che ya'abá, na' bej_lalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo latje che bia snia gan z_nna bia'ba', na' wžé' cho_l ga na'. Naž, benách ka'

bdáwya'agake' lóže'gake' dan' wzáka'le'egake', ¹¹ san bi beyát láže'gake' nich biž góngake' da' zia da' žóngake'. Wnné zí'gake' che Dios, Bennen' zoe' ya'abá dan' zzáka'le'egake' ni'a che wen' da' žiágake'.

¹² Wyéj wbás xope che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo yegw zen da' nzin' Eufrates, na' bebíž nis yegon' nich yaljw nez gan tegak benne' wnná bia' ka' žójkake' zaka' gan zla' wbíž.

¹³ Naž ble'ela' bele zen sniale'e na', na' bia snia na', na' bennen' zchalje' lo wlázgakba', na' bžojgak chonne be' xiwe' lo žoá'agakba', da' ka' zžia yí'gaken benách ka', na' znná'gaken kan znná'gak blož ka'.

¹⁴ Chonne be' ki zej naken be' ka' che da' xiwe', be' ka' žóngaken da' zej nak bian' da' góngaken ga yebángleke benách ka'. Yjak be' xiwe' ka' dot yežlyó nga, na' bejtóbgaken benne' wnná bia' ka' nich chjake' lo wdilen' da' gaken lo ža zen che Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia'. ¹⁵ Ki wnná Dios: “Le wia nga. La'a neda' cholze kan zla' to benne' wbán. Ba nez zen gaken che no benne' nake' ban laže', na' žape chi'e da' nakwe', nich bi gon byenen te' gal yidze', na' bi yedoe'ele' lawgak benách ka'.” ¹⁶ Be' xiwe' ka' betóbgaken benne' wnná bia' ka', na' bdóbgake' to latje da' nzin' len diža' hebreo: Armajedón.

¹⁷ Wyéj wbás gaže' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo be'ze, na' to benne' wnnié' zižje lo latje la'y da' žen' ya'abá che Dios gan de latje blon', na' wnné': “Ba naken.”

¹⁸ Naž wyép yes, na' gokle'e žaxto', na' wnné' wzíó'. Wzó' yežlyó, da' wzo'žen ka' ba wzó' kate' ne zej nnita' benách ka' lo yežlyó nga. ¹⁹ Yež zen

na' bžojen chonne kwe'le, na' wzía yi'gak yež ka' zej žen' dot yežlyó nga. Dios bejsá' laže'e che da' zia da' bengak benách ka' nníta'gake' lo yež zen na' da' nzin' Babilonia, na' lo yela' zža'a chie' bsaka' zi'e benne' ka' nníta'gake' yežen'. ²⁰ Belgache' yežlyodo' ka' da' zej žen' gachje lawle niso', na' biž wže'gak ya'a ka'. ²¹ Lezka' byinnj yej nis ži'a, da' zan' ya'abá, na' bejxwn lo yichjgak benách ka', na' yej nisen' nále'len ka to gaywá' ya to ton. Yógo'te benách ka' wnné zí'gake' che Dios ni'a che yej nisen', dan' bsaka' zi'le'en lé'gake'.

17

Dios zchoge' che yež zen kwia yin'

¹ Naž bla' to wbás che ya'abá gan zoa', wbasen' nbabe' gaže wbás ka' biá'gake' gaže zíga'do' ka' da' zej naken ya oro. Bcháljlene' neda', na' wnné': "Da nga, na' wloe'ela' le' kan gon Dios, wchinnje' yež zen na' da' naken ka to no'le le'e, na' žen' lo niso' ka'. ² Benne' wnná bia' ka', benne' ka' bénlengake' no'len' da' sban, na' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, wzóžgekle' ni'a che da' sban da' žon no'len'."

³ Naž yetó da' bloe'el Dios Be' La'y neda'; wbás che ya'abán' bchi'e neda' to latje dach, na' ble'ela' to no'le, na' to bia snia, na' no'len' žie'-ba'. Bia snia na' znna'ba' xnale'e. Žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' zej da'ba' diža' ka' da' žon dítjgeklen Dios. ⁴ No'len' žie'-ba' nakwe' laže' xna, na' laže' xnale'e. Žiagak da' xtan ka' le' da' zej naken ya oro, na' yej zaka' ka', na' bga ka'. Lo ne'e noxe' to zíga'do' da' naken ya oro, dan' nžan' da' sban che da' sban da' žone'. ⁵ Lo xge' zej nyejw kan lie', da' ka' zloé'egeklen

to da' ngache', na' ki zej naken: “Yež Babilonia, Yež Blo” na' “Xna'gak No'le Le'e Ka” na' “Xna' Da' Sban Da' Den Yežlyó.” ⁶ Gókbe'ela' nzožle no'len' dan' bene' ga blalj žen chegak benne' ka' zej nake' che Dios, na' žen chegak benne' ka' betgak benách ka' légake' dan' bzoa lígake' che Jesusen'.

Kate' ble'ela' no'len', bebánle'ela'. ⁷ Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné: “¿Biz chen' žebanlo? Wzejni'ila' le' da' ngache', dan' zloe'el no'len', na' dan' zloe'el bia snia na' žie'-ba', bian' žiagak gaže yichjba', na' chi lozba'. ⁸ Bia snia na' dan' ble'elo' wzoaba' zga'ale san bi zoaba' na'a, na' za' žojba' latje chol che benne' gat ka', na' chejba' gan kwia yi'ba' to chi'ize. Benne' ka' nníta'gake' yežlyó, na' bi zej nyejw lágake' le'e yiche che yeļa' nban da' bzoj Dios ža ni'te katen' bi na' gone' yežlyó, yebángle' katen' lé'egekle' yebán bia snia na', bian' wzoaba' zga'ale san bi zoaba' na'a. ⁹ Da' ni naken to da' wzejni'ilen no benne' gak chejni'ilen': Gaže yichjba' ka' zejlásgaken gaže ya'ado' gan že' no'len'. ¹⁰ Lezka', gaže yichjba' ka' zejlásgaken gaže benne' wnná bia'. Gayo' benne' ka' ba wdé chégake'. Toe' ne zna bi'e na'a, na' yetóe' bi na' le'e, san kate' yide', na' nna bi'e to chí'ido'ze. ¹¹ Bia snia na', bian' wzoaba' san bi zoaba' na'a, zejlasba' kan nak benne' xono', benne' nna bi'e. Gónlene' benne' gaže ka' tzen, na' te na' kwia yi'e to chi'ize. ¹² Chi lozba' ka' da' ble'elo' zejlásgaken chi benne' wnná bia'. Bi na' sí'gake' yeļa' wnná bia', san sí'gaken' to chí'ido'ze, na' nna biá'gake' tzen len bia snia na'. ¹³ Chi benne' ka', toze gákgake', na' wdégake' yeļa' wnná bia' chégake' len da' nzi' lo ná'gake', lo na' bia snia

na'. ¹⁴ Tíł-lengake' Bennen' nake' Zíla'do', san Ľe' wĺej wchohje' ľégake' dan' nake' Xągak yógo'te benne' ka' zej nake' xągak benách ka', na' zńna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka'. Benne' ka' bliž Dios ľégake', na' wźie' ľégake', chjákľengake' Ľe', na' to chi'ize gónľengake' Ľe' tzen.”

¹⁵ Wbás che ya'abán' ľezka' gože' neda', na' wnné': “Nisdo' ka' da' bľe'elo' gan že' no'le ľe'e na', zejląsgaken benách yež ka', na' benách zi'to' ka', na' benách ka' zchąľgake' diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' yógo'te yežlyó ka'. ¹⁶ Chi loz bia snia na' da' ka' bľe'elo' zejląsgaken chi benne' wnná bia' ka', benne' ka' bi dęgake' chawe' no'le ľe'e na', na' wká'ngake' ľe' ka'ze, na' gal yidze'. Da' góngake' chie' naken ka' gąwgake' bęła' žen chie', na' wzęygake' ľe' lo yi'. ¹⁷ Dios wzóe' lo yichj ľązdo'gak chi benne' ka' da' gonen ga góngake' ka' žénekzele' Ľe', na' góngake' toze diža' wdęgake' yeła' wnná bia' chęgake' lo na' bia snia na', na' ki gak kan zńna xtiža' Dios. ¹⁸ No'len' bľe'elo' zejlase' yež zen na' da' zńna bian' benne' ka' zńna biá'gake' yežlyó nga.”

18

Zbia yi' yež Babilonia

¹ Wdé na' bľe'ela' betj yetó wbás che ya'abá, wbasen' bžoje' ya'abá che Dios, na' nzi' lo ne'e yeła' wnná bia' zen, na' wyép yes baní' lo yežlyó ni'a che yeła' zen che wbasen'. ² Wbás che ya'abán' wnnié' zižje, na' wnné':

Ba wźia yi'. Ba wźia yi' Babilonia, yež zen na'.

Ba beyaken latje che da' xiwe', na' chegak be' xiwe' ka'.

Byinne sníale'e ka' len byinne sban ka', ba bégakba' xó'ngakba' ga na'.

³ Ka' goken ni'a che da' bengak benne' ka' che yežen'.

Yógo'te benne' yež yoble ka' bégake' tzen len légake' da' wzé láže'gake'.

Benne' wnná bia' ka' bégake' tzen len légake' da' sban.

Yógo'te benne' ža'w žote' ka' gota' yela' wnni'a chégake',

dan' bdan láže'gak benne' wlaš ka' da' záka'le'en.

⁴ Naž benla' zchalj yetó benne' zoe' ya'abá che Dios, na' wnné':

Le žoj lo yežen', le'e nakle chia' neda',

nich bi gonle doła' tzen len légake',

na' nich bi gak chele da' saka' zi'le tzen len légake'.

⁵ Nyanle'e doła' da' zej nbage'e, na' ba néntelen ya'abá,

san Dios žesá' laže'e da' kegle da' bégake'.

⁶ Le yebí'i chégake' kan bégake' chele.

Le yebí'i chégake' chope kwe' ka' da' bégake'.

Le yebí'i chégake' chope kwe' ka' da' zia da' bégake' chele.

⁷ Le gon ga sáka'le'egake', na' kwež nyáche'gake'

kan zej nak yela' ba la'ne, na' yela' zen da' bka'n kwíngake'.

Wzá' láže'gake', na' wnnágake':

“Že'to' nga, na' znná bia'to'.

Bi naktó' wzebe, na' batkle kwež nyáche'to'.”

⁸ Che len, to žaze žingak da' ka' wsaka' zí'gaken légake',

yela' got, na' yela' zbeže nyache', na' yela' zdon.

Chéygake' lo yi'.

Ḫanžo Dios, Bennen' bchoge' chégake' ki, napkze' dot yela' wak zen.

⁹ Naž wnné': "Kwežgak benne' ka' z̄nna biá'gake' yežlyó nga, benne' ka' b́éngake' da' kegle tzen len lé'gake', na' bebé'lengekle' da' zej naken chégake', na' kwež nyáche'gake' katen' lé'egekle' žen che yež zen na' da' žeyen. ¹⁰ Zí'to'le yelnnite'e dan' zž́ébegake' da' wsaka' zi' Dios benne' yežen', na' nnágake': Da' nyáche'le'e žaken che Babilonia, yež zen nga. Gokle'e Babilonia yež blo, na' to žaze bžia yin'.

¹¹ 'Lezka' kwežgak benne' ža'w žote' ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' kwež nyáche'gake' ni'a che yežen', dan' biž soa no benne' ga'we' da' góte'gake' ga na'. ¹² Biž soa no benne' ga na', benne' ga'we' da' naken ya oro, na' ya plat, na' yej zaka' ka', na' bga ka', na' laže' da' záka'le'en, na' laže' x̄na, na' laže' cháwe'do', na' laže' x̄nale'e, na' yag da' z̄la' z̄ix, na' da' naken žit da' záka'le'en, na' da' naken yag da' záka'le'en, na' da' naken ya kobre, na' da' naken ya, na' da' naken yej jese.

¹³ 'Biž soa no benne' ga na', benne' ga'we' kanel, na' da' ka' z̄la' z̄ix, na' yale, na' da' z̄la' z̄ix che mirra, na' che yeje olíbano, na' x̄is uba wal, na' set z̄ix, na' yezje cháwe'do', na' z̄oa' scribe, na' búrrodo' ka', na' zila' ka', na' bia ka', na' karret ka', na' benne' wen žin ka', na' yebaḷe benách ka'.

14 'Benne' ža'w žote' ka' yé'gake' légake', na' nnágake':

Ba begá'a da' ka' wdán láže'le.

Ba wdé chegak yela' wnni'a ka',

na' da' ka' zej naken xtan chele,

na' biž si'le da' ka'.

15 'Kwežgak benne' ža'w žote' ka', benne' ka' gota' chégake' yela' wnni'a dan' béte'gake' lo yežen', na' gá'ngake' zí'to'le dan' chébegake' kan gak zia da' gaken che yežen', na' kwež nyáche'gake', 16 na' nnágake':

Da' nyáche'le'e žaken che yež zen nga.

Goken ka to no'le nakwe' laže' da' záka'le'en,

na' laže' xna, na' laže' xna gole,

na' wžiagak da' xtan ka' chie' da' zej naken

ya oro, na' yej zaka' ka', na' bga ka'.

17 To žaze wžía yi' yela' wnni'a che yež nga.

'Yógo'te benne' xan barkw ka', na' benne' ka' žóngake' žin lo barkw ka', na' benne' ka' žsá'gake' barkw ka', na' benne' ka' žóngake' žin lo nisdo', wzégake' zí'to'le, 18 na' kate' blé'egekle' žen che yežen' da' žeyen, na' wžéžegake', na' wnnágake': ¿Biž yež yoble goken zen kan gok yež ni?

19 'Bžíagake' bixte yo yíchjgake', na' wžéžegake', na' wžéž nyáche'gake', na' wnnágake':

Da' nyáche'le'e žaken che yež ni da' goken zen.

Yela' wnni'a che yež ni benen ga gota' yela' wnni'a chegak yógo'te benne' zej nake' xan barkw lo nisdo'.

To žaze wžía yi' yež zen ni.

20 Le yebél ni'a che da' goken che yež zen ni, le'e zoale ya'abá.

Le yebél, le'e nakle che Dios,

na' le'e, benne' wbás chie' ka',
 na' le'e, benne' zchaljle lo wlaze' Le'.
 Le yebél dan' ba bchog Dios che yež nga kwia yin'
 ni'a che da' bsáka'gak benne' yež nga le'e.”

21 Naž to wbás wale che ya'abá bchise' to yej zen
 da' žoten, na' bžo'nen' lo niso', na' wnné':
 La' kikze gaken chio', yež Babilonia,
 yež zen da' naken yež blo.
 Biž le'el nitó benne' le'.

22 Biž yéngkle benách cha' zoa no benne' lo yež
 nga,

nitó benne' žinne' le'e da' žolen,
 na' nitó benne' zkweže' bžejw,
 na' nitó benne' zkweže' loz bia yixe',
 na' biž žel-le nitó benne' wen žin ga na',
 na' biž yéngkle' žaxto' da' žon yej da' žoten ga na'.

23 Biž wza'ní' nitó yi' lo yežen',
 na' bi yéngkle' chi'i no benne' zchag ne'e ga na',
 na' bi yéngkle' chi'i to xkwide' no'le zchag na'be'.
 Ki gaken la'kze gokle benne' zaka' ka', le'e na' žá'wle,
 na' žóte'le lo yež ni,
 na' ben láže'lele benách ka' dot yežlyó nga, len yela'
 wžá' chele.

24 Naž wnné: “Bla'lj xchengak benne' ka' lo yež ni,
 benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' xchengak
 benne' ka' zej nake' che Dios, na' lezka' xchengak
 yógo'te benách ka' wnníta'gake' yežlyó nga, benne'
 ka' betgak benne' wlaš ka' légake'.”

19

1 Wdé na' benla' benne' zan wnnégake' zižje,
 benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios, na'
 wnnágake':

¡Ga'n zen Dios! ¡Ye_la' weslá,
na' ye_la' zen, na' ye_la' wnná bia'
zá'gaken lo na' Dios chežo!

² Kan zchi'a laže'e naken dot da' li, na' chawe'.
Le' bchoge' che yežen' kwia yin',
yežen' goken ka to no'le le'e.
Bchoge' chegak benne' ka' che yežen' gátgake',
dan' bžia yí'gake' benách ka' dot yežlyó nga,
len da' zia da' bégake'.
Dios bezi'e légake' wzón
dan' bétgake' benne' wen žin chie' ka'.

³ Da' yoble wnnagak benne' zan ka':
¡Ga'n zen Dios!
Kwénteze žen gan žey yežen'.

⁴ Tap žoa benne' gole ka' len tape benne' ban ka'
bchag lágake' lo yo, na' bka'n zéngake' Dios, gan
ži'e lo latje blo chien'. Wnnágake': “¡Ka'kze gaken!
¡Ga'n zen Dios!”

⁵ Naž benla' zchalj to benne' zoe' latje blon', na'
wnné':
¡Le wká'n zen Dios chežo yógo'tele le'e, žonle xchine',
le'e na' zžébele-ne',
le'e, benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka'!

Lni che ye_la' zchag na' che Benne' nake' Zíla'do'

⁶ Lezka' benla' to benne' wnnié' zižje, na' benlen
kan ženlen kate' zchaljgak benne' zan, na' kan ženlen
gan zde to yegw zen, o kan ženlen kate' zinne wzió',
na' wnné':
¡Ga'n zen Dios! ¡Zzo lawe' z_nna bi'e!
¡Napkze' dot ye_la' wak zen!

⁷ Žala' yebelžo na' lo ye_la' žebél chežo wká'n zenžo-
ne'

dan' ba bžin ža lni che yel_a' zchag na' che Bennen' nake' Zíla'do'.

Si' lo na' Benne' Criston' benne' ka' zej nake' chie'.
Ba z**́**bé**́**zgake' ka to xkwide' no'le wchág ná'lenbe' Le'.

⁸ Dios we'e-be' latje gákwbe' laže' da' záka'le'en, da' naken zíla'do'ze, na' žákti'ten.

(Lažen' da' záka'le'en zejlasen da' naken chawe' da' žongak benne' ka' zej nake' che Dios.)

⁹ Naž wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné':
“Bzoj da' ni le'e yiche: Ba nez zen gaken chegak benne' ka' Dios bliže' lé**́**gake' nich gónlengake' Le' tzen lni che yel_a' zchag na' che Bennen' nake' Zíla'do'.”

Lezka' gože' neda': “Diža' dot da' li da' ni da' zchalj Dios na'kze.”

¹⁰ Bzoa ziba' law wbás che ya'abán' nich wká'n zena' le', san le' gože' neda': “Bi gono' ki. Lezka' neda' naka' wen žin che Dios kan nako' le', na' kan zej nak lježo', benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' naken dot da' li kan nak che Jesusen'. ¡Bka'n zen Dios!”

Benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios, zzoa lígake' che Jesusen'.

Benne' žie' bia chich

¹¹ Naž blē'ela' nyaljw ya'abá, na' bla' to bia chich, na' Benne' žie'-ba' lie' Benne' Žone' Kan Z**́**nné', na' lezka' Benne' Z**́**nné' Da' Li. Ki lie' dan' zchi'a laže'e kan nak da' naken dot da' li, na' lezka' cheje' lo wdile. ¹² Žákti'te yej lawe' ka' yi', na' da' zan da' naken oro žiagaken yichje'. Da' lawe' to da' lie', dan' bi nnezlen nitó benne', san toze' Le' nnezlen'. ¹³ Nakwe' to laže' da' ne'jen žen, na' lezka' lie' Benne' Nake' Xtiža' Dios. ¹⁴ Ni'a ne'e zan zejnáv**́**gake' Le', benne' ka' nníta'gake' ya'abá

che Dios, na' žíagake' bia chich ka', na' zej nakwe' laže' da' záka'le'en, dan' naken zila'do'ze, na' dan' bi naken sban. ¹⁵ Žžoj da' naken ka to ya ntoche' lo žoe'e, dan' wkonle' žin nich wsaka' zí'lenen' benách yež ka'. Nna bi'e légake' len yeła' wak zen, na' wsaka' zí'li'e légake', na' gak chégake' kan žak che da' zbia lba uba, katen' zlejžon. Gone' ga yé'jgake' xis uban' da' zejlasen yeła' zža'a che Dios, Bennen' napkze' dot yeła' wnná bia'. ¹⁶ Nyejw kan lie' le'e laže' da' nakwe', na' le'e lsine'e, Benne' Zna Bi'e Benne' Wnná Bia' Ka', na' lezka' Benne' Nake' Xangak Benne' Xan Ka'.

¹⁷ Naž ble'ela' to wbás che ya'abá, wbasen' zie' lo wbíž, na' wnnié' zižje, na' gože' bia ka' zlagakba' ya'abá, na' wnné': "Le da, le dobe gan gawle lo lni zen che Dios. ¹⁸ Gawle beła' chegak benne' wnná bia' ka', na' beła' chegak benne' ka' zché'gake' benne' ka' žjake' lo wdile, na' beła' chegak benne' wale ka', na' beła' chegak bia ka', na' beła' chegak benne' ka' žíagake' légakba', na' beła' chegak yógo'te benách ka', benne' ka' bi zej ndo'e, na' benne' ndo'w ka', benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka'."

¹⁹ Naž ble'ela' bia snia na', na' benne' ka' zna biá'gake' yežlyó nga, na' benne' zanle'e ka' chégake', benne' ka' žjake' lo wdile. Benne' ka' zej ndobe' nich tíl'engake' Bennen' žie' bia chichen', na' len ni'a ne'e zanle'e, benne' ka' žón'engake' Le' tzen. ²⁰ Blej bchóchgake' bia snia na', na' lezka' bennen' bchalje' lo wlazba', bennen' bene' da' ka' zej nak bia' gan zoaba', na' ben láže'le' benne' ka' bé'gake' latje wdá' légake' da' nak bia' zej nake' toze len leba', na' bka'n zéngake' ló'aba'. Bia snia na' len bennen' bchalje' lo wlazba', belžo'ne' légake' zej

nbane' lo yi' zen gan žey da' zžéyle'en, dan' nzin' sufr. ²¹ Bennen' žie' bia chichen' bete' yógo'te benne' ka' bēnlengake' légake' tzen len da' naken ka to ya ntochen' dan' zžojen lo žoe'e, na' yógo'te bia ka' zlagakba' ya'abá bdáwgakba' belá' žen chégake', na' béljgeklba'.

20

To mil yiz

¹ Wdé na' blē'ela' žetj to wbás che ya'abá, na' noxe' zi'n ya che latje chol, na' noe'e to do ya wale. ² Wzene' bele zen sniale'e na', belen' wzoaba' ža ni'te, na' leba' da' xiwe', na' lezka' Satanás, na' bcheje'-ba', na' bka'ne'-ba' nžejba' to mil yiz. ³ Wžo'ne'-ba' latje chol che benne' gat ka', na' bsejwe' latjen', na' bde'e to da' nak bian' da' žsejwn latjen' nich biž gon láže'lba' benách yež ka' kate' téžegak to mil yiz ka', na' te na' yeyežba' to chi'ido'.

⁴ Naž blē'ela' latje ka' gan že'gak benne' ka' nzi' lo ná'gake' wchi'a láže'gake'. Lezka' blē'ela' be' ka' gókgakkze benne' chawe' ka', benne' ka' wžoggak yéngake' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka' dan' bzoa ligak benne' chawe' ka' che Jesusen', na' dan' bcháljgake' xtiža' Dios. Benne' ki bi bka'n zéngake' bia snia na', na' ló'aba', na' bi bé'gake' latje wzój lo xgágake', o lo ná'gake' da' nak bian' zej nake' toze len leba'. Bebangak benne' ki lo yela' got, na' wnná biá'gake' tzen len Benne' Criston' to mil yiz ka'. ⁵ Yezika' benne' gat ka' bi bebángake'. Kate' téžegak to mil yiz ka', naž yebángake'. Yela' yebán lo yela' got da' goken ni naken da' gaken da' nežw.

⁶ Ba nez zen gaken chegak benne' ka' yebángake' lo

yela' žebán nežw da' gaken, dan' gákgake' che Dios na'kze. Yela' got bežope da' gaken bi be gak gonen chégake', san gákgake' bxož ka' che Dios, na' che Benne' Criston', na' nna biá'gake' tzen len Le' to mil yiz ka'.

Žlej zchóchjgake' da' xiwe'

⁷ Kate' téžegak to mil yiz ka', naž yeséžgake' da' xiwe' gan nžejen. ⁸ Yežój da' xiwe', na' gon láže'len benách yež ka' da' zej žen' dap la'ate yežlyó nga. Ležka' gon láže'len benách ka' che yež Gog, na' benách ka' che yež Magog, na' wtoben légake' lo wdile. Benne' ka' zej nake' benne' zan kan nak yož da' žen' žoa'a to yegw zen. ⁹ Benne' zanle'e ka' bžójgake' dot yežlyó nga, na' wnníta'gake' la' lí'ale latjen' gan zej nnita' benách ka' zej nake' toze len Benne' Criston', da' naken yežen' da' nži'il Dios. Naž ben Dios ga bexjw yi' da' bžojen ya'abá, na' bzeyen légake'. ¹⁰ Da' xiwe', dan' ben láže'len légake', wžó'ngaken' gan že' yi' zen che da' zzéyle'en, gan ba zoa bia snia na' len bennen' bchalje' lo wlažba'. Sáka'le'egake' ga na' dot ža dot yele yógo'te yiz ka' da' zá'gaken.

Zla'gak benách ka' law Dios gan ži'e zchi'a laže'e

¹¹ Naž ble'ela' to latje blo da' chich, na' ležka' ble'ela' Bennen' ži'e zchi'a laže'e lo latjen'. Gan že' Bennen' wzía yi'gak yežlyó nga, na' ya'abá, na' biž bežél-le latje chégaken. ¹² Ležka' ble'ela' benne' gat ka', benne' zaka' ka' len benne' gažjw ka', na' zégake' law Dios. Byáljwgak yiche ka', na' byaljw yetó yiche gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yela' nban da' zejlí kanne. Dios wchi'a laže'e

benne' gat ka' kan zej nak da' ka' zej nyejwn le'e yiche ka', da' ka' béngake'. ¹³ Bežojgak benne' gat ka' lo niso', benne' ka' bgáche'gake' lo nison'. Lezka' bežojgak benne' gat ka' lo yela' got, na' lo latje chol, benne' ka' wnníta'gake' ga na', na' Dios wchi'a laže'e to tógake' kan zej nak da' ka' da' béngake'. ¹⁴ Naž bžó'ngake' yela' got, na' latje chol che benne' gat ka', lo latjen' gan že' yi' zen da' naken latje che yela' got bežopen'. ¹⁵ Benne' ka' bi zej nyejw lágake' le'e yiche ya'abá, benne' ka' bi zej nape' yela' nban da' zejlí kanne, bejcházgake' latjen' gan že' yi' zen na'.

21

To ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe

¹ Wdé na' ble'ela' to ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe, dan' ba wdé chegak ya'abá na', na' yežlyón', da' ka' wnníta'gaken zgá'alegaken. Biž zej de niso' ka'. ² Neda', Zwa, ble'ela' yež la'y na', da' naken Jerusalén kobe. Bžojen ya'abá gan zoa Dios, na' betjen lo yežlyó, na' zoan lez kan zoa lez to xkwide' no'le za' wchág ná'lenbe' benne' byo chebe'. ³ Benla' che to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' wnné': “Le wia nga. Gan zoa Dios zóalenen benách ka'. Sóalene' légake', na' légake' gágake' benne' chie' ka'. Dios na'kze sóalene' légake', na' gake' Dios chégake'. ⁴ Dios wzíe' nis zbéžgake' da' žian yej lágake'. Biž gat nitó benne', na' biž kwež nitóe', na' biž kwež nyache' nitóe', na' biž saka' nitóe', dan' ba wdé chegak da' ka' gógaken zga'ale.”

⁵ Naž Bennen' ži'e latje blon' wnné': “Bwia nga. Žekoba' yógo'te.”

Lezka' gože' neda': "Bzoy le'e yiche da' ni da' naken dot da' li, na' za' gakkzen."

⁶ Naž gože' neda': "Ba nakkzen. Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' lezka' Bennen' sóateze' kan nak da' zzo lawn, na' da' ze lawten. No benne' zbile', neda' gona' ga ye'je' nisen' da' wnezjwn yela' nban, na' bi be chizjwe'. ⁷ Benne' ka' sóegekle' lo da' žak yežlyó, yógo'te da' ki gáta'gaken chégake'. Neda' gaka' Dios chégake', na' légake' gákgage' zi'nkza' ka', ⁸ san benne' ka' zžébegake', na' benne' ka' bi žejlé'gake' chia' neda', na' benne' ka' bi zej nake' chawe', na' yógo'te benne' wetw benách ka', na' benne' ka' žóngake' da' kegle, na' benne' wžá' ka', na' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka', na' yógo'te benne' wen laže' ka', ba de latje chégake' lo yi' zen che da' zžýle'en, da' naken yela' got bežopen'."

Yež Jerusalén kobe

⁹ Naž to wbás che ya'abá, wbasen' nbáblene' gaže wbás ka' biá'gake' gaže zíga'do' ka' da' nžá'gaken gaže yižwé', da' ka' ze lawten, ble'e gan zoa'. Gože' neda': "Da nga. Neda' wloe'ela' le' xkwide' no'len' za' bchag ná'lenbe' Bennen' nake' Zíla'do'."

¹⁰ Dios Be' La'y wzóalene' neda', na' wbás che ya'abán' bchi'e neda' to law ya'a sibe, na' bloe'ele' neda' yež la'y, yež Jerusalén kobe, da' zžojen ya'abá gan zoa Dios, na' žetjen yežlyó. ¹¹ Yežen' žákti'ten dan' yela' bani' che Dios zóalenen yežen'. Žákti'ten kan žákti'te to yej da' záka'le'en kan nak yej xna gole da' nzin' jaspe. Yani'do' nak yežen' kan nak yej jese. ¹² Zoa to ze'e žeje, na' sibe, kwe'j xkóže'le yežen'. Le'e ze'e na' zej nnita' chežinno gan žo'ogak benách ka'. Žoa'a gan žó'ogake' zej nnita' chežinno

wbás che ya'abá, wbás ka' žape chí'igaken'. To to gan žó'ogake' nyejw to to lagak chežinno kwe' ljež za'só Israel. ¹³ Le'e ze'e da' žen' zaka' gan zla' wbíž zej nnita' chonne gan žó'ogake', na' zaka' gan za' be' zag zej nnita' yechonne gan žó'ogake', na' zaka' chelá'a gan zde wbíž byo' zag ka' zej nnita' yechonne gan žó'ogake', na' zaka' gan žen wbíž zej nnita' yechonne gan žó'ogake'. ¹⁴ Zan ze'e che yežen' zej nnita' chežinno len ze'e, na' lé'egaken zej nyejw lagak benne' chežínnote benne' wbás ka' che Bennen' nake' Zíla'do'.

¹⁵ Wbás che ya'abán', bennen' zcháljlene' neda', noe'e to yag wžíx da' naken ya oro nich wžíxe' kan nak yežen', na' kan zej nak gan žó'ogake', na' kan nak ze'e chen. ¹⁶ Yežen', tlebe zej nak da' tape la'a ka'. Tlebe nak yela' tonne chen, na' yela' blaga' chen. Len yagen' bžíxe' kan nak yežen', na' naken kan gak sa'žo dot chežinno ža, na' tlebe zej nak yela' tonne chen, na' yela' sibe chen, na' yela' blaga' chen. ¹⁷ Lezka' bžíxe' yela' žeje che ze'e na', na' naken to gaywá' tape yon žit na' benne'. Wbás che ya'abán' bkonle' žin yag wžíx na' nich bžíxe' yežen'.

¹⁸ Ze'e na' naken yej jaspe, na' yežen' naken ya óroteze, da' naken yani'do' kan nak yej jese. ¹⁹ Len ze'e ka' che yežen' zej nzin' da' xtan ka' da' zej naken yej ka' da' záka'le'egaken.

Len ze'e nežw naken yej jaspe.

Da' bežopen naken yej safiro.

Da' beyonnen naken yej ágata.

Da' tapen naken yej esmeralda.

²⁰ Da' gayon' naken yej ónise.

Da' xopen naken yej kornalina.

Da' gažen naken yej crisólito.

Da' xonon' naken yej berilo.

Da' gan naken yej topasio.

Da' chin naken yej crisoprasa.

Da' chinéjen naken yej jasinto.

Da' chežinnon naken yej amatista.

²¹ Da' chežinno ka' da' zej nbagan' gan žó'ogake' zej naken chežinno bga ka'. To to da' ka' gan žó'ogake' nbagan' len toze bga. Nez blo che yežen' naken ya óroteze da' naken yani'do' kan nak yej jese.

²² Bi b̄le'ela' nitó yodo' lo yežen' dan' Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia', nake' yodo' chen, na' lezka' nak Bennen' nake' Zíla'do'. ²³ Bi žon byennen wza'ni'gak wbíž, na' byo', lo yežen' dan' zza'ní' yela' baní' che Dios lo yežen', na' lezka' Benne' nake' Zíla'do' zza'ni'e ga na'. ²⁴ Benne' wláž ka' che yežen', benne' ka' belágake', tágake' lo baní' che yežen', na' žingak benne' ka' znna biá'gake' yežlyó nga, zej noe'e yela' wnni'a chégake' ga na'. ²⁵ Batkle wséjwgake' gan žó'ogake' lo yežen' te ža, na' batkle gak žel ga na'. ²⁶ Benách che yógo'te yež yedjwá'gake' da' zaka' ka', na' yela' wnni'a chégake' ga na'. ²⁷ Nitó da' bi naken chawe', na' nitó da' zinnj, na' nitó benne' žon laže'e, bi chó'ogake' ga na', san benne' ka' zej nyejw lágake' le'e yiche che Bennen' nake' Zíla'do', gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yela' nban, chó'ogake' ga na'.

22

¹ Naž wbás che ya'abán' b̄loe'ele' neda' to yegw yani'do', da' naken nis yegw da' znezjwn yela' nban. Žákti'te yegon' kan žákti'te yej jese. Zžoj yegon' lo

latje blo gan že' Dios, na' lezka' gan že' Bennen' nake' Zíla'do'. ² Zza' yegon' gachje láwe'le nez blo che yežen'. Chelá'a weje žoa'a yegon' zoa to yag da' zbian da' znezjwn yela' nban, na' želbían chežinno chi'i to yiz. To byo' to byo' želbía yag ka'. Xlága'gak yag ka' zej naken da' žeyóngaken benne' ka' che yežen'. ³ Bi soa nitó da' žesbaga' benách ka' zia ga na'. Zoa latje blo gan že' Dios lo yežen', na' lezka' gan že' Bennen' nake' Zíla'do', na' benne' wen žin chie' ka' wká'n zéngake' Le'. ⁴ Lé'egekle' lawe' Le', na' kan lie' nyejwn lo xgágake'. ⁵ Bi gak žel ga na', na' bi yažje to da' wsa'ní', na' bi yážjegekle benne' ka' nníta'gake' ga na' baní' che wbíž, dan' gak Xanžo Dios baní' chégake'. To chi'ize nna biá'tezgak benne' ka' nníta'gake' ga na'.

Za' yelá' Benne' Cristo

⁶ Naž wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': “Diža' ni naken dot da' li, na' nakkzen. Xanžo Dios, Bennen' zchize' Dios Be' La'y chie' lo yichj lázdo'gak benne' ka' zcháljgake' lowlaze' Le', ba bsele'e wbás che ya'abá chie' nich wloe'ele' benne' wen žin chie' ka' da' žala' gakten.” ⁷ Ki wnná Jesús, Benne' Criston': “Za' yelá'a. Ba nez zen gaken che no benne' žone' kan zna da' zchalja' lo wláz Dios, da' nyejwn le'e yiche ni.”

⁸ Neda', Zwa, benla', na' ble'ela' da' ki. Wdé benlan', na' ble'elan', na' bzoa ziba' xni'a wbás che ya'abán', bennen' bloe'ele' neda' da' ki, nich wká'n zena' le'. ⁹ Naž le' gože' neda': “Bi gono' ki, dan' naka' neda' wen žin che Dios kan nako' le', na' kan zej naklježo' ka', benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios,

na' lezka' kan zej nak yógo'te benne' ka' žóngake' kan z̄nna da' nyejw le'e yiche ni. ꞑBka'n zen Dios!”

10 Lezka' gože' neda': “Bi wkacho'o x̄tiža' Dios ni, da' zchalja' lo wlaze' Le', na' nyejwn le'e yiche ni, dan' za' gакgak da' ki. 11 No benne' žone' da' zinnj gónteze' da' zinnj. No benne' žone' da' kegle gónteze' da' kegle. No benne' žone' da' naken chawe', gónteze' da' naken chawe', na' no benne' nake' che Dios, gákteze' che Leze'.” 12 Z̄nna Jesusen': “Za' yelá'a. Noa'a lo na'a da' wnezjwa' chegak benne' ka', na' yebi'a che chégake' kan zej nak da' béngake'. 13 Neda' naka' Benne' zoa' zga'ala', na' lezka' Benne' ze lawte, kan nak da' zzo lawn, na' da' žesyožten. Lezka' naka' Benne' žone' ga so lawn, na' Benne' žone' ga žeyožen. 14 Ba nez zen gaken chegak benne' ka' nyaže da' nákwgake', benne' ka' žóngake' da' naken chawe'. Zej nzi'e latje gáwgake' da' zbia yagen' da' znezjwn yela' nban, na' gak chó'ogake' gan žo'ogak benách ka' lo yežen'. 15 Benne' ka' bi zej nake' chawe', na' benne' wžá' ka', na' benne' ka' žóngake' da' kegle, na' benne' ka' žótgake' benách ka', na' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka', na' benne' ka' žaz láže'gake' žon láže'gake', gá'ngake' na'le lo yežen'. 16 Neda', Jesús, bseļa'a wbás chia', wbás che ya'abá, na' bløe'ele' le'e da' ki, le'e na' nbable to kwe' to kwe' benách chia' ka'. Neda' naka' ljež Dabí, na' lezka' za'sóe'. Lezka' naka' belj x̄sile.”

17 Zchaljgak Dios Be' La'y, na' x̄kwide' no'le, x̄kwiden' wchág ná'lenbe' Benne' nake' Z̄íla'do', na' znnágake': “Le da.”

No benne' ženle' diža' ni žala' nne': “Le da.”

No benne' zbile', na' no benne' zdan laže'en, žala' yídgage', na' yé'jgage' nisen', da' znezjwn yela' nban.

18 Neda', Zwa, zzejni'ila' benne' ka' žylenle' diža' ni da' zchalja' lo wĺáz Dios, na' nyejwn le'e yiche ni, na' znnia': cha' no benne' wzane' kan zej nak diža' ki, na' Dios yebi'e chie', na' wsaka' zi'e le' kan zej nak da' zej nyejwn le'e yiche ni. 19 Lezka', cha' no benne' yekwase' bíte'teze diža' ni da' zchalja' lo wĺáz Dios, da' nyejwn le'e yiche ni, Dios yekwase' latje che bennen' le'e yichen' gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yelá' nban da' zejlí kanne, na' lezka' yekwase' latje chie' lo yež la'y, kan nyejw chegak benne' ki le'e yiche ni.

20 Xanžon', Bennen' zzoa lie' kan zej nak da' ki znne': “O'. Za' yelá'a.”

¡Ka'kze gaken! ¡Da, Xanto' Jesús!

21 Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

**Diža' chawe' kub len Salmo ka'
New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee
(MX:zty:Zapotec, Yatee)**

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatee

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatee [zty], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Zapotec, Yatee

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

0bfe09c1-2c81-5cea-8249-8c76af5de080